

З історії міжнародної шахової федерації та шахових олімпіад з 1914 року по 2004 рік.

Шахи стародавня гра, що прижилася, в міру подорожі, на всіх континентах нашої планети. З 19-го століття, після швидкого витка технічного прогресу, ця гра стала набирати небаченого, до цього часу, інтерес. Після винаходу телеграфу, багато організацій, університетів та міст, билися в шахових баталіях через кордони та океани. Після утворення Міжнародної шахової організації у 1924 року, стала реальністю мрія провести першу олімпіаду між країнами, що й сталося у 1927 р.

План експонату:

1. Титульний лист	1
2. Історія ФІДЕ	2-3
2.1. Невдала спроба. Міжнародний турнір у Санкт-Петербурзі	2
2.2. Створення ФІДЕ на першій неофіційній олімпіаді 1924 року	3
3. Олімпіади до 2-ої світової війни	4-21
3.1. I Шахова олімпіада. Лондон, 1927 рік	4
3.2. II Шахова олімпіада. Гаага, 1928 рік	5
3.3. III Шахова олімпіада. Гамбург, 1930 рік	6
3.4. IV Шахова олімпіада. Прага, 1931 рік	7
3.5. V Шахова олімпіада. Фолкстон, 1933 рік	8
3.6. VI Шахова олімпіада. Варшава, 1935 рік	9
3.7. Неофіційна шахова олімпіада. Мюнхен, 1936 рік	10-11
3.8. VII Шахова олімпіада. Стокгольм, 1937 рік	12-13
3.9. VIII Шахова олімпіада. Буенос-Айрес, 1939 рік	14-15
4. Олімпіади після 2-ої світової війни	16-64
4.1. IX Шахова олімпіада. Дубровник, 1950 рік	16
4.2. X Шахова олімпіада. Гельсінкі, 1952 рік	17-18
4.3. XI Шахова олімпіада. Амстердам, 1954 рік	19-21
4.4. XII Шахова олімпіада. Москва, 1956 рік	22
4.5. XIII Шахова олімпіада. Мюнхен, 1958 рік	23
4.6. XIV Шахова олімпіада. Лейпциг, 1960 рік	24
4.7. XV Шахова олімпіада. Варна, 1962 рік	25-26
4.8. XVI Шахова олімпіада. Тель-Авів, 1964 рік	27-28
4.9. XVII Шахова олімпіада. Гавана, 1966 рік	29
4.10. XVIII Шахова олімпіада. Лугано, 1968 рік	30
4.11. XIX Шахова олімпіада. Зіген, 1970 рік	31-32
4.12. XX Шахова олімпіада. Скоп'є, 1972 рік	33-34
4.13. XXI Шахова олімпіада. Ніцца, 1974 рік	35
4.14. XXIII Шахова олімпіада. Буенос-Айрес, 1978 рік	36-37
4.15. XXIV Шахова олімпіада. Валлетта, 1980 рік	38-40
4.16. XXV Шахова олімпіада. Люцерн, 1982 рік	41
4.17. XXVI – XXVII Шахові олімпіади. Салоніки та Дубай, 1984 та 1986 рік.	42
4.18. XXVIII Шахова олімпіада. Салоніки, 1988 рік	43-45
4.19. XXIX Шахова олімпіада. Нові-Сад, 1990 рік	46-51
4.20. XXX Шахова олімпіада. Маніла, 1992 рік	52-54
4.21. XXXI Шахова олімпіада. Москва, 1994 рік	55-57
4.22. XXXII Шахова олімпіада. Єреван, 1996 рік	58-59
4.23. XXXIII Шахова олімпіада. Еліста, 1998 рік	60
4.24. XXXIV Шахова олімпіада. Стамбул, 2000 рік	61
4.25. XXXIV Шахова олімпіада. Влед, 2002 рік	62-63
4.26. XXXIV Шахова олімпіада. Кальвія, 2004 рік	64

Використовувана література:

- Сайт Вікіпедія
- Шахова енциклопедія
- Войшко «Шахова філателія»

**Експонат підготувала: Несен Меланія 8 років.
Мукачівський клуб філателістів.**

ФІДЕ – міжнародна шахова федерація

Історія створення. Невдала спроба.

У квітні 1914 у Санкт-Петербурзі, під час проведення міжнародного шахового турніра, була створена перша спроба сформуванню міжнародну шахову федерацію. Друга спроба була на турнірі в Мангейме, перерваному початком I світової війни.

Двостороння картка 2014 року. Міжнародний турнір у Санкт-Петербурзі 1914р.

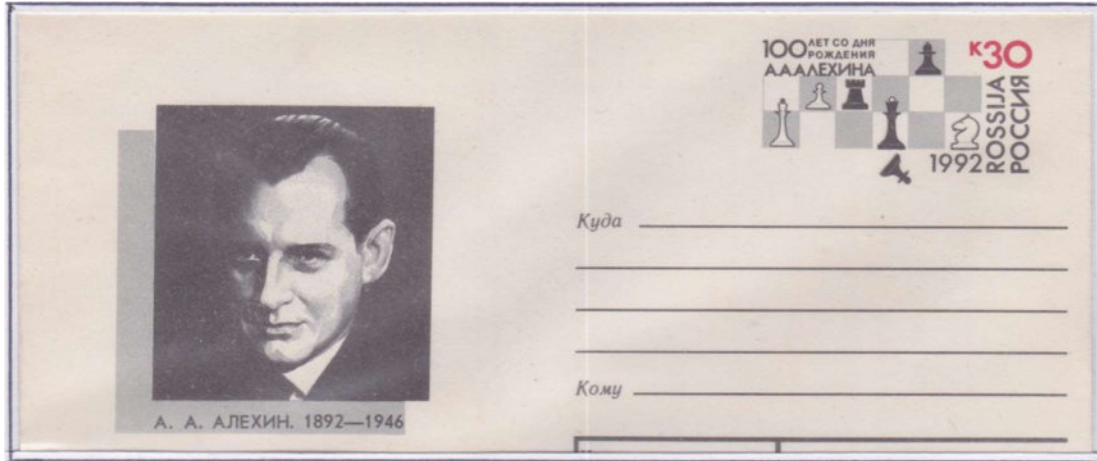

Поштова марка I світової війни.

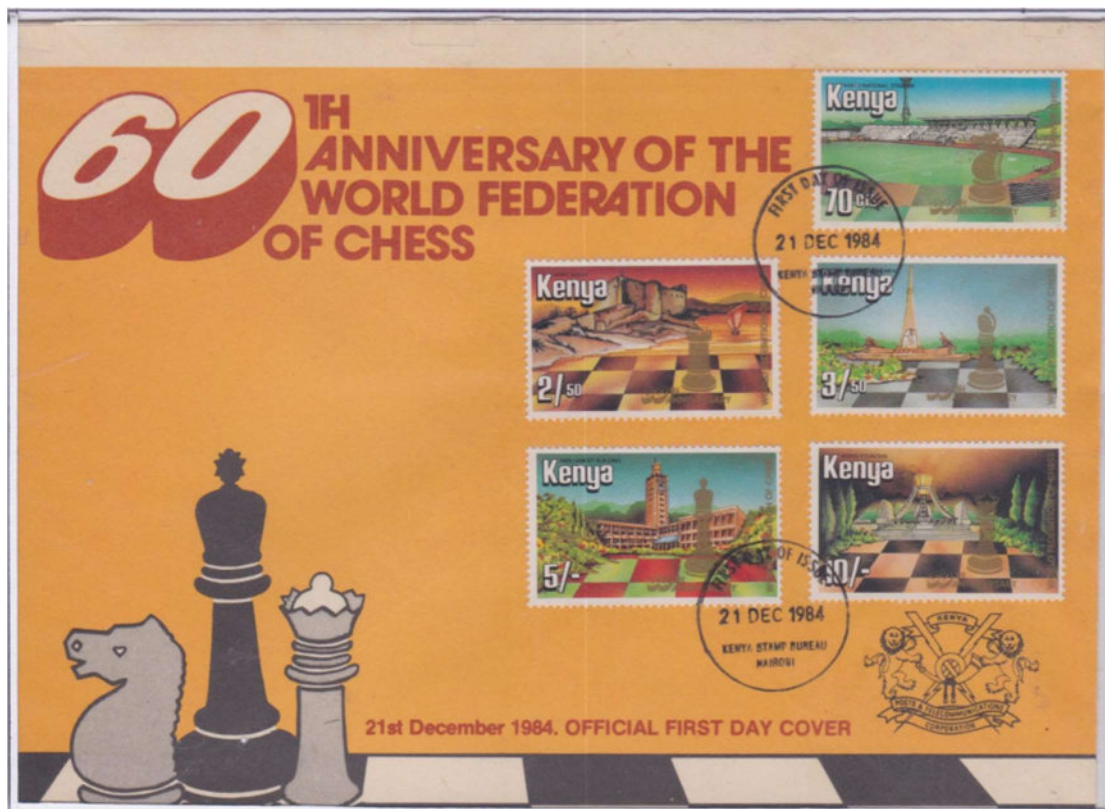
Перша неофіційна олімпіада з шахів 1924 року.

Створення Міжнародної шахової федерації (ФІДЕ).

Одним із ініціаторів створення Міжнародної шахової федерації був майбутній чемпіон світу Олександр Альохін. ФІДЕ була заснована 20 липня 1924 року в Парижі (під час проведення 8-ї олімпіади) з ініціативи П. Венсана (Франція), Л. Ріса (Великобританія) та А. Рюеба (Нідерланди). 14 країн - засновників ФІДЕ: Аргентина, Бельгія, Великобританія, Угорщина, Іспанія, Італія, Канада, Нідерланди, Польща, Румунія, Франція, Чехословаччина, Швейцарія, Югославія.

Конверт Росії 1992 року. Олександр Альохін один із натхненників створення ФІДЕ.

ККД Кенії 1984р. «60 років з утворення Міжнародної шахової федерації (ФІДЕ)».

1-а олімпіада з шахів. Лондон. Англія. 1927р.

Лідери своїх команд: Б. Костич, З. Тарраш, М. Ейве, П. Реті.

1-а шахова олімпіада зібрала 16 країн. Багато відомих майстрів очолили свої команди: Югославії – Бора Костич, Німеччини – Зігберт Тарраш, Нідерландів – Макс Ейве, Чехословаччини - Ріхард Реті. Для Зігберта Тарраша та Ріхарда Ретті це була перша і остання олімпіада.

Югославська картка і погашення присвячена Б. Костичу і марка із зображенням З. Тарраша.

Югославський конверт першого дня присвячений М. Ейве із зображенням Р. Реті.

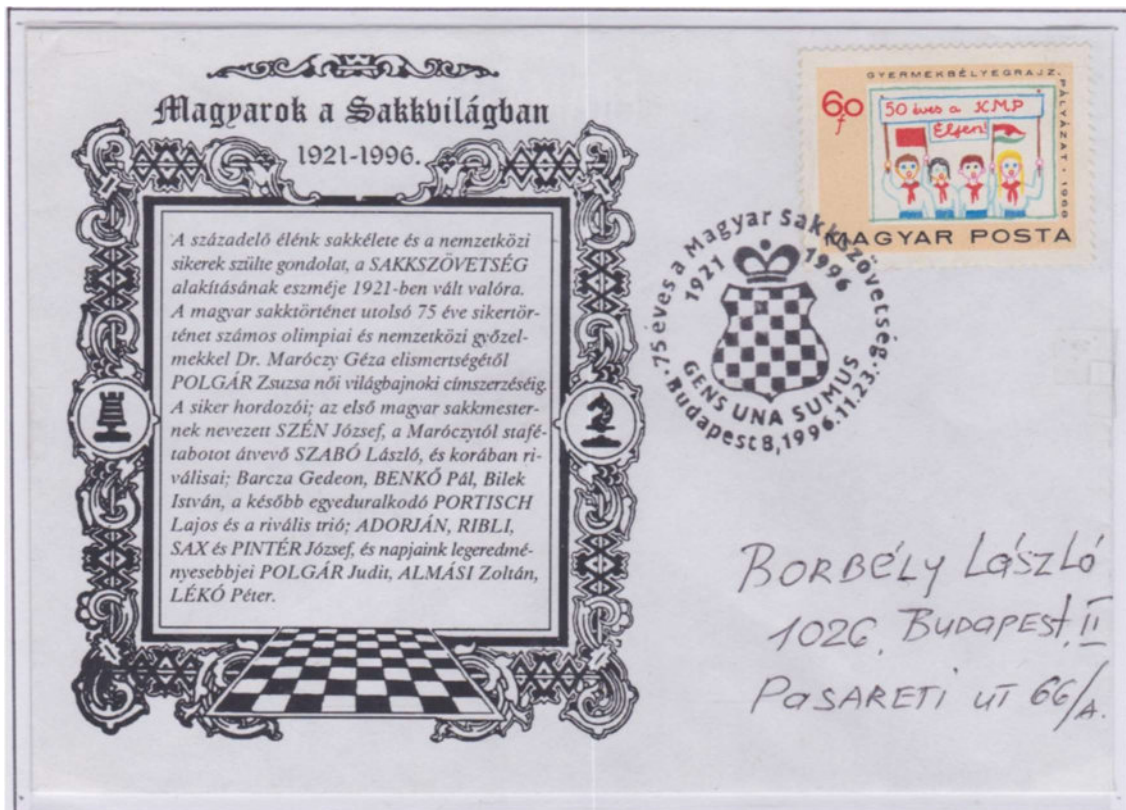
2-а олімпіада з шахів. Гаага. Нідерланди. 1928р.

Збірна Угорщини – переможець Олімпіади.

Турнір відбувся в Гаазі з 21.06 по 05.07 1928р. за участі 17 країн. Турнір проходив у будівлі ратуші у Круглому залі. Переможцем стала збірна Угорщини.

Картка. Міська ратуша у якій проходили партії Олімпіади.

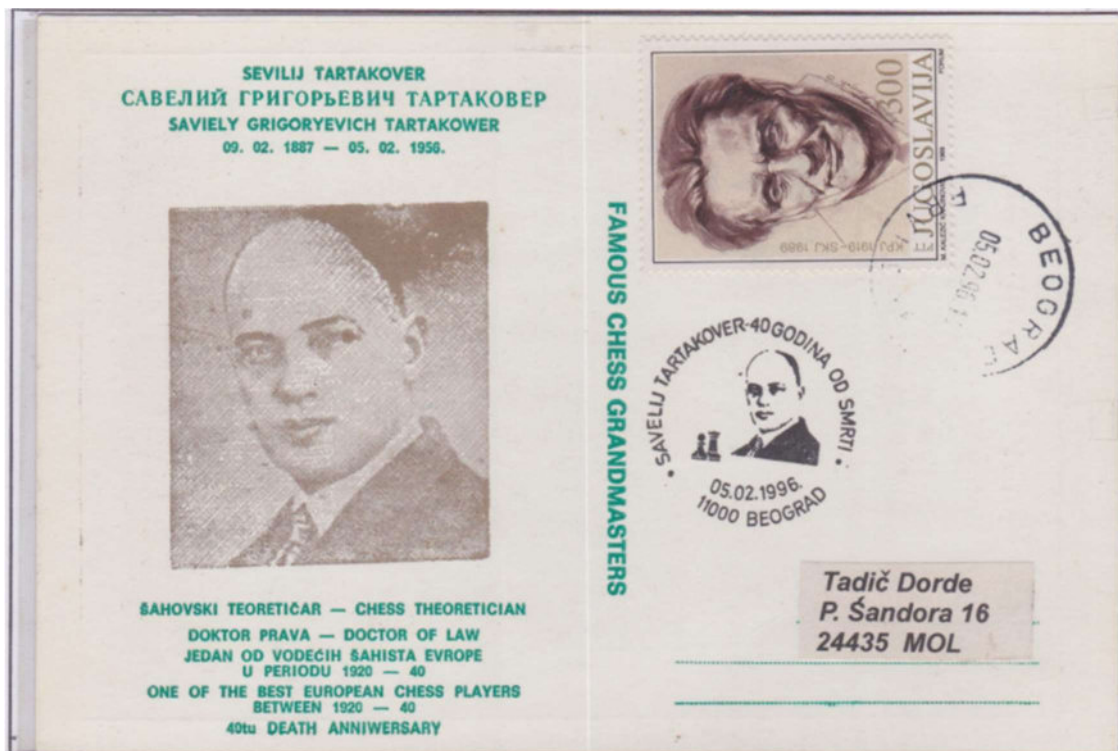

Угорський конверт і погашення 1996р. «75 років Угорській шаховій федерації»

3-я олімпіада з шахів. Гамбург. Німеччина. 1930 р.

Акіба Рубінштейн та Савелій Тартаковер - переможці Олімпіади.

Третя олімпіада з шахів відбулася в Гамбурзі з 13 по 27 липня 1930 року за участю 18 країн. Гамбург був обраний міжнародною шахівницею з огляду на те, що Гамбурзькому шаховому клубу виповнилося 100 років. На турнір приїхали майже всі найсильніші шахісти світу. Були відсутні тільки Ем. Ласкер та Х. Р. Капабланка.

Чемпіонами Олімпіади стала збірна Польщі, яка випередила угорців та збірну Німеччини. У складі команди грали Акіба Рубінштейн та Савелій Тартаковер. Югославські картки та поштові погашення 1994 і 1996 років присвячені пам'яті цих шахістів.

4-а олімпіада з шахів. Прага. Чехословаччина. 1931р.

Акіба Рубінштейн та Юхим Боголюбов.

4-а олімпіада з шахів, що відбулася в Празі, стала останньою для прославленого польського шахіста Акіби Рубінштейна та єдиної для Юхима Боголюбова (у складі Німеччини).

Поштова картка з персональною маркою «Акіба Рубінштейн. 1882-1961 рр..».

Українська поштова картка 2014 року присвячена 125-річчю Юхима Боголюбова.

5-а олімпіада з шахів. Фолкстон. Англія 1933 р.

Організаційні проблеми ФІДЕ. Чемпіонат світу серед жінок.

5-а олімпіада з шахів відбулася у Фолкстоні з 12 по 23 липня 1933 року за участю 15 країн. На початку передбачалося, що наступна олімпіада пройде 1932 р. в Іспанії, але через фінансових проблем іспанська шахова організація проводити її відмовилася. На конгресі ФІДЕ американська шахова організація виставила свою кандидатуру і конгрес схвалив, що наступна олімпіада пройде у Чикаго, під час проведення Всесвітньої виставки.

Після тривалого мовчання запити ФІДЕ залишалися без відповіді, американська шахова організація повідомила, що відчуває фінансові труднощі та проводити олімпіаду не в змозі. Залишалося мало часу і, незважаючи на це, британська шахова федерація погодилася провести олімпіаду в невеликому курортному місті Фолкстоні на півдні Англії. Передбачалося, що візьме участь рекордна кількість команд, надійшло лише 18 заявок, чи участь тільки 15 стор. ла зб. США, 2. Чехословаччина 3. Швеція

На блоці Гвінеї-Бісау Олександр Альохін, який на олімпіаді брав участь за зб. Франції.

Одночасно з шаховою олімпіадою у Фолкстоні проходив чемпіонат світу серед жінок. З результатом 14 із 14 перемогу здобула Віра Менчик. Чехословаччина. марка, гасіння та конверт 1996 р.

6-а олімпіада з шахів. Варшава. 1935 р.

Найдорф (Польща).

6-а олімпіада з шахів відбулася у Варшаві з 16 по 31 серпня 1935 року за участю 20 країн, на той час це було рекордним числом. Патроном Варшавської олімпіади був Юзеф Пілсудський, великий шанувальник шахів. У збірній Польщі (бронзовий призер) дебютував Найдорф.

Конверт та аргентинське поштове гасіння 1993 року, присвячене дебютанту та бронзовому призеру Варшавської олімпіади у складі збірної Польщі, Мігелю Найдорфу.

Аргентинське гасіння 1998 присвячене Мігелю Найдорфу. Фестиваль М. Найдорфа.

3-я неофіційна олімпіада з шахів. Мюнхен. 1936 р.

Після олімпійського Берліна шаховий Мюнхен.

Шахова олімпіада 1936 року - шахова олімпіада, яка відбулася 17 серпня – 1 вересня 1936 року в Мюнхені відразу після закінчення Літніх Олімпійських ігор 1936 року. кількість офіційних олімпіад, оскільки була проведена не під егідою ФІДЕ, бо Німеччина після приходу до влади нацистів вийшла із цієї організації. Отримала назву «Екстра-Олімпіада» або «Олімпіада-гігант», оскільки у кожній збірній було по 8 основних гравців та 2 запасних. Змагання зібрали рекордну на той час кількість команд - 21.

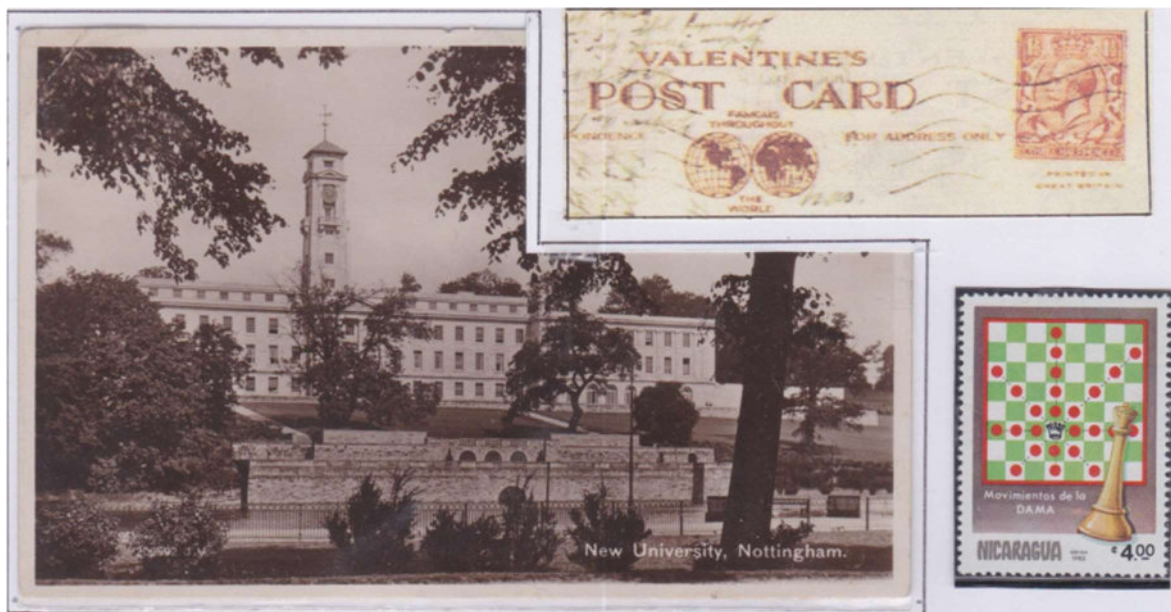
Гасіння 16 серпня, закриття олімпіади у Берліні. Наступного дня у Мюнхені почалася неофіційна шахова олімпіада.

Ф. Земіш брав участь в останній олімпіаді. Лідером естонської збірної був Пауль Керес.

3-я неофіційна олімпіада з шахів. Мюнхен. 1936 р.

Турнір у Ноттінгемі у терміни нацистської олімпіади у Мюнхені.

Один із найбільш грандіозних турнірів в історії шахів за участю п'яти чемпіонів світу: від 68-літнього Ем. Ласкера, котрим він став останнім, до 25-річного М. Ботвинника. Турнір пройшов з 10 по 28 серпня, у приміщенні Університету, у терміни проведення нацистської Олімпіади 1936 року.

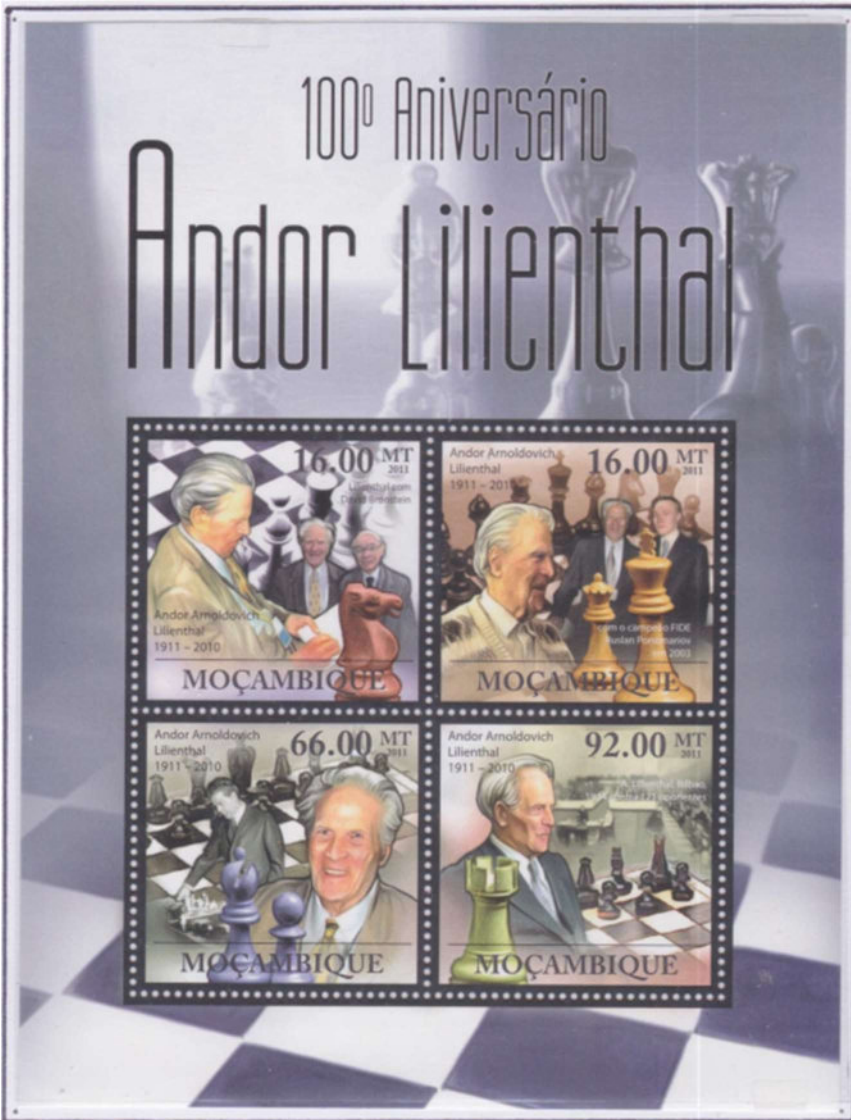
Картка, що пройшла пошту із зображенням Ноттінгемського Університету, місця проведення турніру та копія фрагмента зворотної сторони.

Спочатку було вирішено не допускати євреїв на нацистську олімпіаду в Мюнхені, але в згодом це обмеження було знято. У Ноттінгемі грало багато єврейських шахістів. Двостороння картка 2014 р. присвячена міжнародному турніру в Ноттінгемі.

7-а олімпіада з шахів. Стокгольм. Швеція. 1937 р.

Лідери команд.

7-а олімпіада з шахів відбулася у Стокгольмі з 31 липня до 14 серпня 1937 року за участю 19 країн. Шахістам було надано «Гранд готель рояль». Дуже сильну команду виставили американці, за яку грав Френк Маршалл ветеран американських шахів, що відзначив на турнірі – своє 60-річчя. Цей турнір був для нього останнім міжнародним виступом. Він пройшов дистанцію турніру без поразок. На Олімпіаді була відсутня команда Франції, яка, ймовірно, не приїхала через те, що экс-чемпіон світу А. А. Альохін, відмовився брати участь, готуючись до матчу - реваншу, який мав розпочатися через дві тижня після закінчення олімпіади Команда Угорщини також, як і американці, пройшла весь турнір без поразок. Успішно виступив лідер команди А. Лілієнталь, який уже два роки жив на території Радянського Союзу, але маючи угорське громадянство, продовж тиснув виступати за національну збірну.

Малий лист Мозамбіку 2011 року. Андре Лілієнталь (100 - річчя шахіста).

А.Альохін

Ф.Марш

Марки Кампучії та Австрії (купон), на яких зображені А. Альохін та Ф. Маршалл.

7-а олімпіада з шахів. Стокгольм. Швеція. 1937 р.

Перша олімпіада Самуеля Решевського та остання Бори Костица.

На першій дошці збірної США грав 26-річний Самюель Решевський, який уже вважався одним із претендентів на шаховий престол. Після перемоги першому чемпіонаті США (1936) він отримав право очолювати збірну США. Для майстра Бори Костица це була остання олімпіада.

Блок Гвінеї-Біссау 2011 р., присвячений 100-річчю від дня народження Самуеля Решевського.

Югославський конверт та гасіння 1979 року, присвячені югославському майстру Борі Костицу.

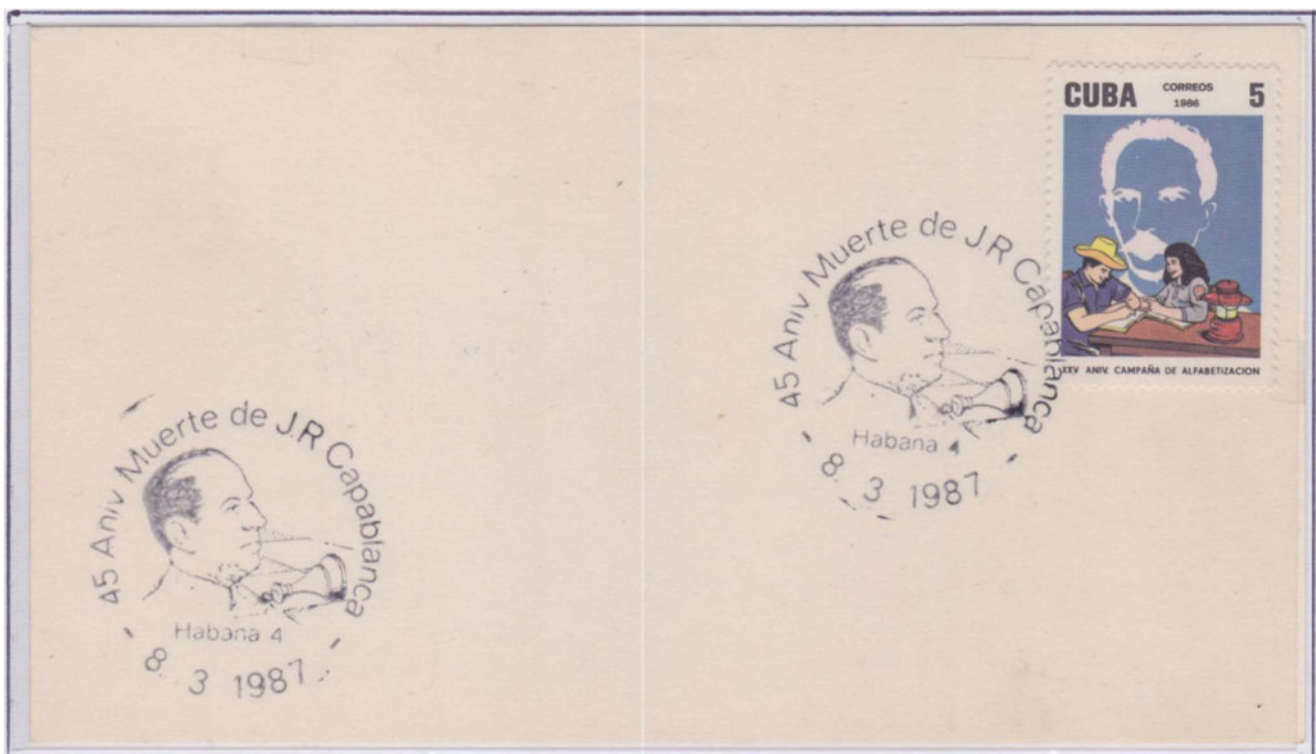
8-а олімпіада з шахів. Буенос-Айрес. Аргентина. 1939 р.

Єдина участь Капабланки (Куба) на шахових олімпіадах.

На олімпіаді в Буенос-Айресі Капабланка, який досяг хорошої спортивної форми, знову викликав Альохіна на матч-реванш в Аргентині. Його підтримав президент Аргентинської шахової федерації Карлос Керенсіо. Альохін відмовився, відповівши, що він є військовозобов'язаним і має бути мобілізований до французької армії через розпочату під час олімпіади Другий світової війни. Матч між Хосе Р. Капабланкою та Олександром Альохіним так і не відбувся.

Спеціальне гасіння Х. Р. Капабланка на кубинському конверті 1988 року.

Кубинський, поштовий ювілейний, штемпель 1987 «45 років від дня смерті Х.Р. Капабланки».

8-а олімпіада з шахів. Буенос-Айрес. Аргентина. 1939 р.

Єдина участь Капабланки (Куба) на шахових олімпіадах.

8-а олімпіада з шахів відбулася в Буенос-Айресі з 24 серпня по 19 вересня 1939 року. Участь 27 країн. То була перша олімпіада, яка відбулася за межами Європи. У турнірі планували взяти участь близько 40 країн, але прибуло лише 27. Відмовилися від участі чотириразові олімпійські чемпіони - збірна США, дворазові олімпійські чемпіони - збірна Угорщини Також через фінансові проблеми федерація Югославії не надіслала свою команду. Знову приїхала брати участь збірна Німеччини, яка відновила своє членство у ФІДЕ. На цій Олімпіаді вперше виступив экс-чемпіон світу Х. Р. Капабланка. Він зіграв 16 партій, у 7 переміг, решта закінчилася внічию.

Кубинські марки 2008 року присвячені 120-річчю від дня народження Х.Р.Капабланки та марка 2013 року присвячена участі майстра у Буенос-Айресі.

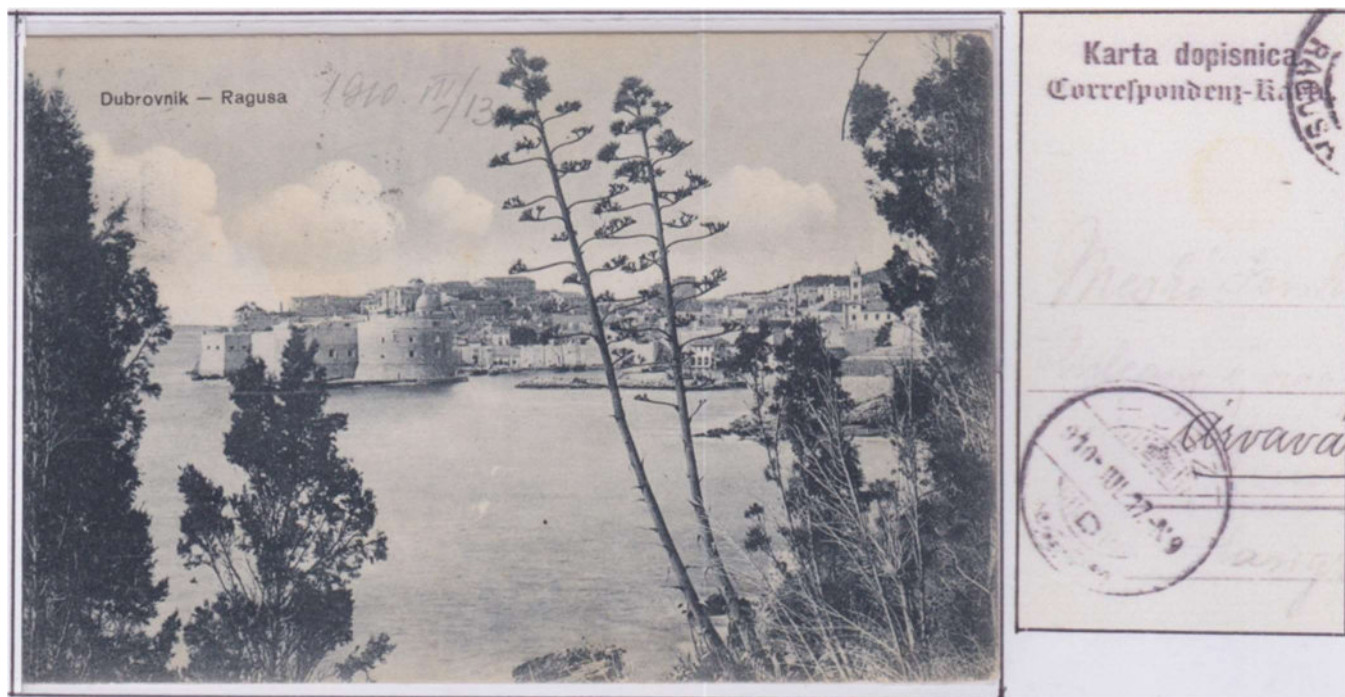

Х.Р.Капабланка на поштовому та супровідному штемпелях 1987 року

9-а олімпіада з шахів. Дубровник. Югославія. 1950 р.

Дубровник-місце проведення першої повоєнної Олімпіади.

9-а олімпіада з шахів відбулася в Дубровнику з 20 серпня по 11 вересня 1950 року. Участь 16 країн. Питання про відродження Олімпіад було лише порушено у 1948 році на XIX конгресі ФІДЕ у Сальтшебадені. На наступному конгресі ФІДЕ в Парижі 1949 року було прийнято рішення, що 9-а олімпіада відбудеться у Югославії 1950 року.

Картка з видом приморського міста Дубровник, місце проведення Олімпіади, що пройшла пошту, поряд копія фрагмента зворотного боку.

Югославський конверт та гасіння 1980 р. приурочено 30-м роковинам проведення 9-ї Олімпіади.

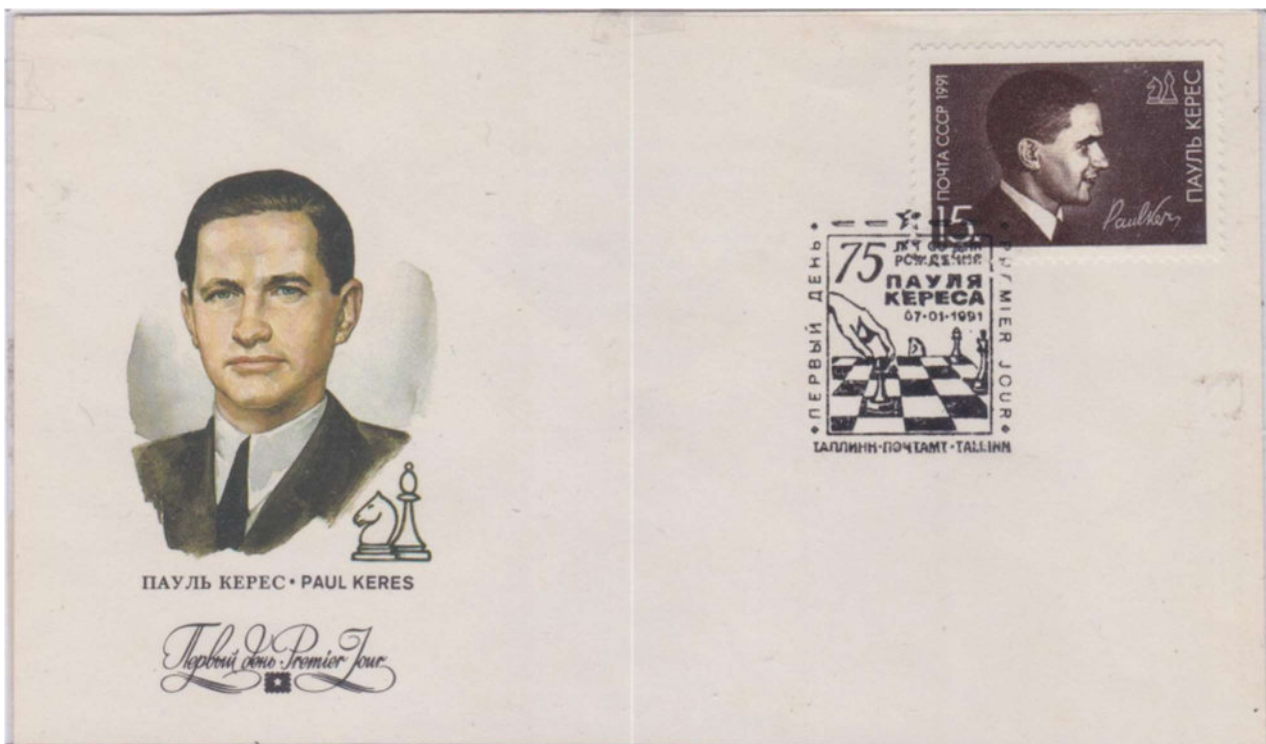
10-а олімпіада з шахів. Гельсінкі. Фінляндія. 1952 р.

Збірна СРСР - дебютант шахових олімпіад.

10-а олімпіада з шахів відбулася в Гельсінкі з 10 по 31 серпня 1952 року за участю 25 країн. Вперше брала участь збірна СРСР, яка у 1947 році вступила до ФІДЕ.

Фінський конверт, марка та спеціальне гасіння присвячені Олімпіаді 1952 року.

Команду СРСР, без Ботвинника, очолив П. Керес, до війни представляв зб. Естонії. Радянський конверт першого дня, присвячений 75-річчю Пауля Переса.

10-а олімпіада з шахів. Гельсінкі. Фінляндія. 1952 р.

Збірна СРСР - дебютант шахових олімпіад.

Олімпіада з шахів у Гельсінкі стала дебютом для збірної СРСР. Для Смилова та Болеславського це була проба нових можливостей, хоча якщо Смилов і далі брав участь у Олімпіадах, то для українського шахіста вона стала першою та останньою.

Югославський конверт першого дня, марка та спеціальне гасіння 1995 р. присвячені В. Смилову.

Персональна марка та конверт 2016 року, присвячені Ісааку Болеславському.

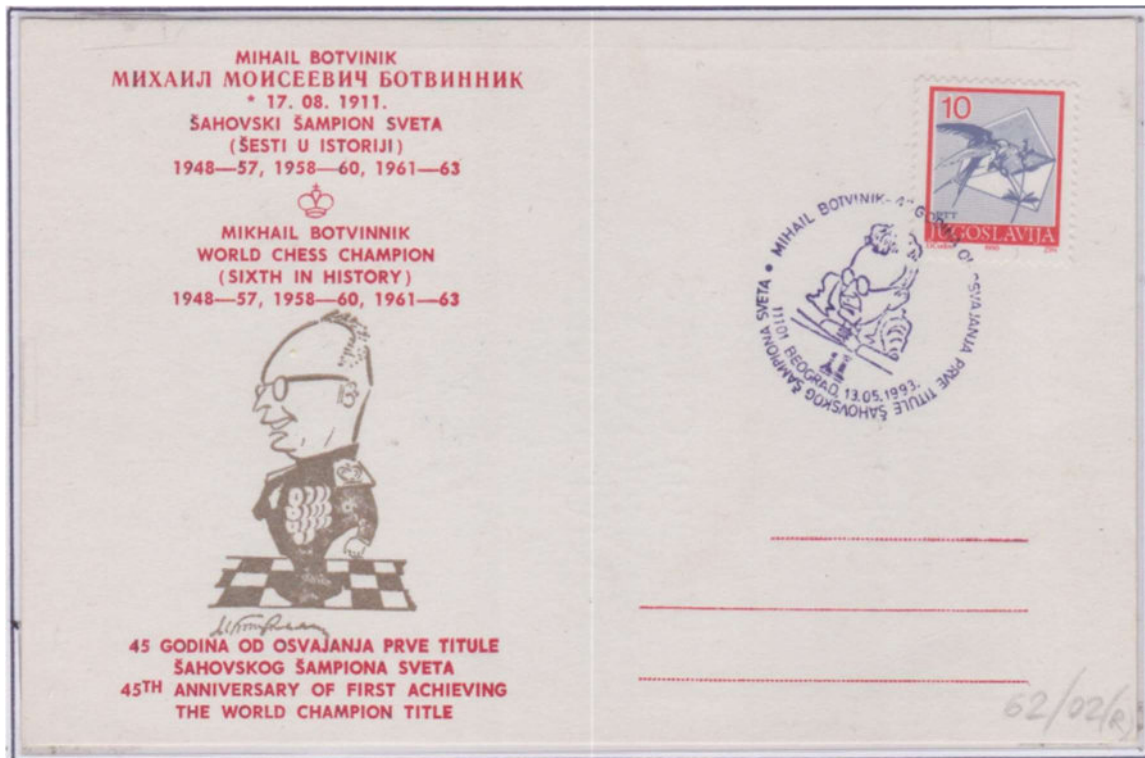
11-а олімпіада з шахів. Амстердам. Нідерланди. 1954 р.

Дебют Михайла Ботвинника на олімпіадах.

11-а шахова Олімпіада проходила з 4 по 25 вересня 1954 року в Амстердамі (Нідерланди). Місцем проведення був Apollohal!

Картка, присвячена 60-річчю перемоги збірної СРСР на олімпіаді 1954 року.

Ботвинника було обрано до радянської олімпіадної команди з 1954 по 1964 рік включно та допомагав своїй команді здобувати золоті медалі кожен із цих шести разів. В Амстердамі в дебютному 1954 він був на першій дошці і виграв золоту медаль з $8\frac{1}{2}$ з 11 (+6 -0 =5).

11-а олімпіада з шахів. Амстердам. Нідерланди. 1954 р.

Петар Трифунович та Федір Богатирчук.

Очікувалася рекордна кількість команд, проте низка країн в останній момент відмовилася від участі. Сенсаційно виглядала відмова федерації США надіслати свою команду. 26 команд з 51, які в той час входили до ФІДЕ, приїхали до Амстердама, серед них був один дебютант - команда Колумбії.

Югославське гасіння присвячене Петару Трифунович. бронзова призерка олімпіади 1954 року.

Конверт та персональна марка 2016 року, присвячені Федору Богатирчуку (Україна).

11-а олімпіада з шахів. Амстердам. Нідерланди. 1954 р.

Василь Смыслов та Юхим Геллер.

Збірна Радянського союзу перемогла в олімпіаді з відривом у 7 очок, випередивши зб. Аргентини. Чемпіонами стали: Ботвінник, Смыслов, Бронштейн, Керес, Геллер та Котов.

На другій дошці відзначився Ст. Югославське гасіння 2001 року.

Югославська картка та гасіння 1995 року, присвячені українському майстру Є. Геллеру.

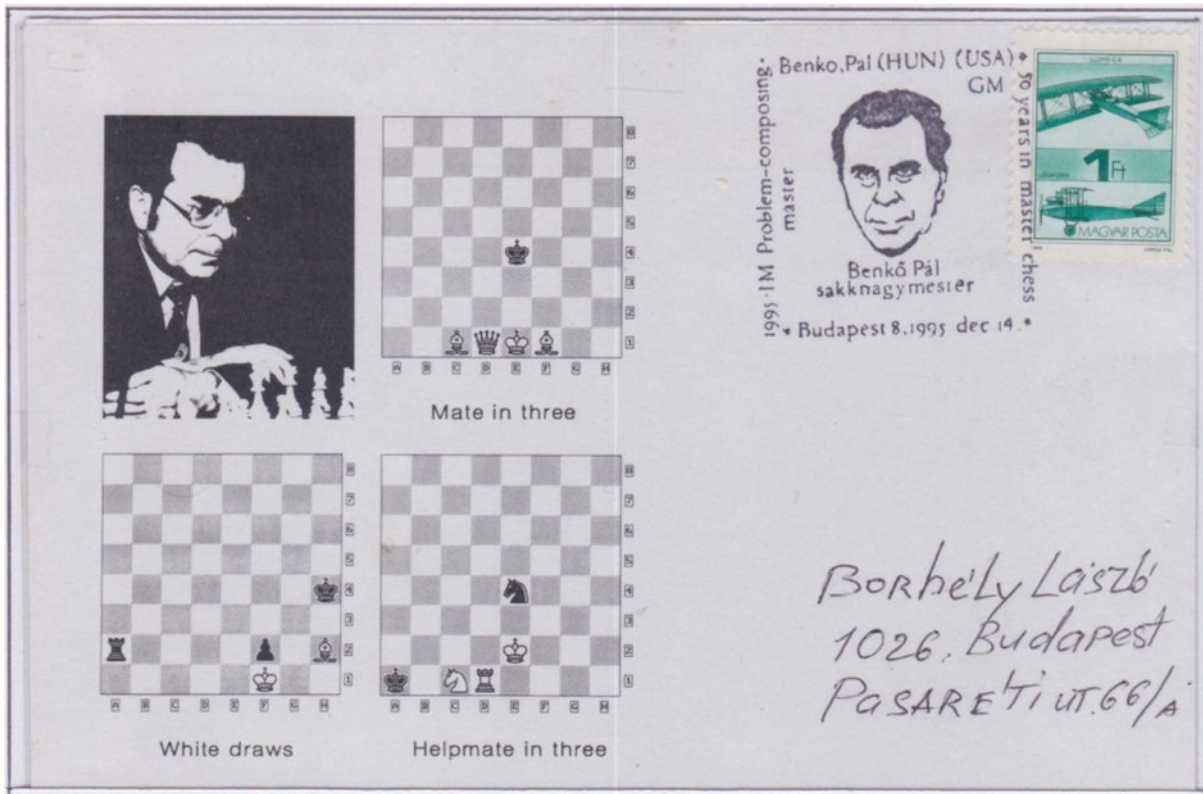
12-а олімпіада з шахів. Москва. СРСР. 1956 р.

Давид Бронштейн та Бенко Пал (Угорщина).

Давид Бронштейн у складі Радянського Союзу переміг в олімпіаді з найкращим результатом серед усіх радянських шахістів 84.6%. Угорець Бенко Пал у складі збірної Угорщини став бронзовим призером. У складі угорців він виступав єдиний раз, решта виступів була у складі США.

Конверт з українською персональною маркою 2016 присвячений Давиду Бронштейну.

Угорське гасіння присвячене шахісту Угорщини та США Бенку Палу.

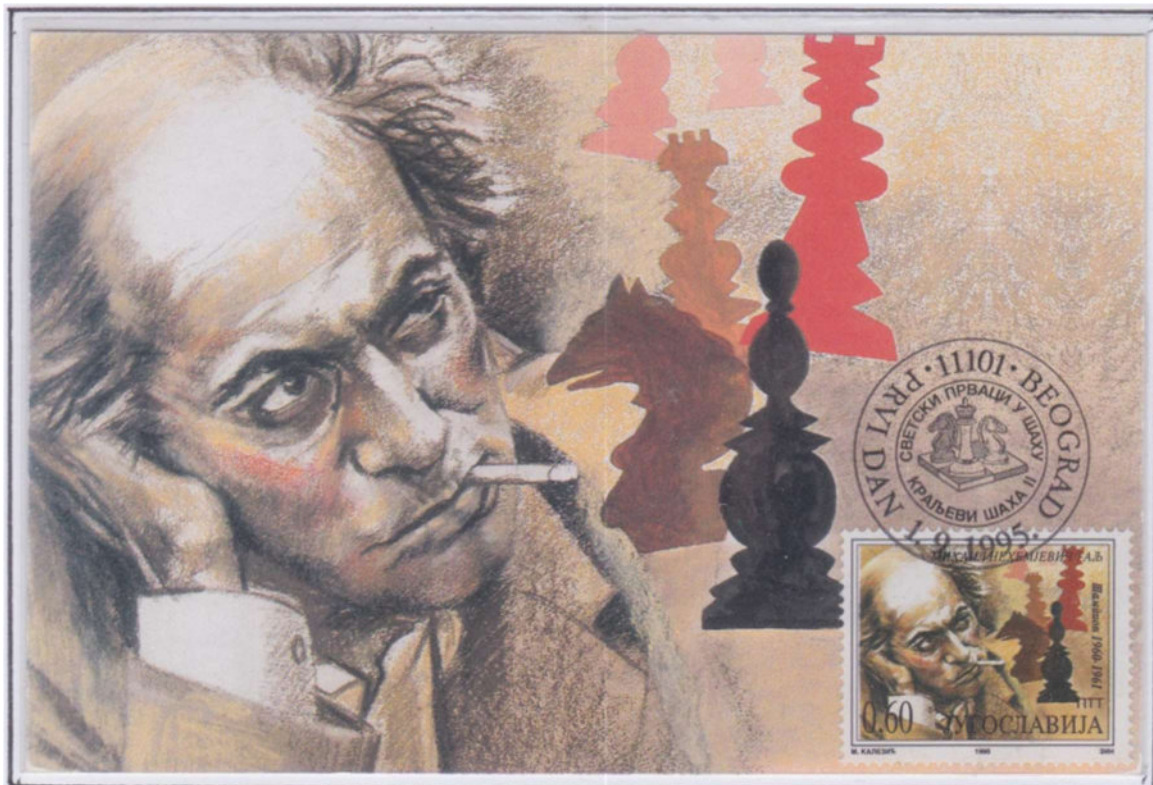
13-та олімпіада з шахів. Мюнхен. ФРН. 1958р.

Тріумф збірної СРСР та дебют Михайла Таля.

13-та олімпіада з шахів відбулася у Мюнхені з 30 вересня по 23 жовтня 1958р. СРСР до золотих медалей привів лідер команди М. Ботвінник, який грав на першій дошці. На цій олімпіаді відбувся дебют видатного шахіста Михайла Таля.

Російська картка та ювілейний штемпель 2011 року присвячений М. Ботвіннику.

Партмаксимум до югославської марки 1995 року. Михайло Таль.

14-а олімпіада з шахів. Лейпциг. НДР. 1960р.

Рингмессехаус та дебют Роберта (Боббі) Фішера на Олімпіаді.

14-а олімпіада з шахів відбулася у Лейпцигу (Німецька Демократична Республіка) з 26 жовтня до 9 листопада 1960 року за участю 40 країн. Турнір пройшов у Рингмессехаус (Ringmessehaus). Вперше в історії Олімпіад (у фіналі С) застосовувалася швейцарська система. За збірну США дебютував Роберт Фішер (на першій дошці) і завоював зі збірною срібні медалі.

Конверт, марки та гасіння НДР, приурочені до 14-ї Шахової Олімпіади.

Копія лицьової сторони. Угорська картка з гасінням присвяченим Боббі Фішеру. 1993 рік.

15-а олімпіада з шахів. Варна. Болгарія. 1962р.

Ф. Олафссон та Б. Спаський.

15-а олімпіада з шахів відбулася у Варні з 15 вересня по 10 жовтня 1962 р. за участю 37 країн. Найкращий результат на 1-й дошці показав Ф. Олафссон (Ісландія, 4-й президент ФІДЕ), на картку Югославії. На третій дошці дебютував на Олімпіадах Борис Спаський, показавши гарний результат при 8 перемогах і 6 нічиїх завоював два золоті (у збірній СРСР та особистому заліку).

Фрідерік Олафссон (нар. 1935р.) на югославській картці 1994 року

Борис Спаський виступав на олімпіадах десять разів, сім разів за збірну СРСР (1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1974, 1978 рр.) і три рази представляв Францію (1984, 1986 та 1988 рр.). У командному заліку шестиразовий переможець і срібло призер, в особистому заліку мав золото двічі, один раз був срібним призером і двічі бронзовим. Двічі чемпіон СРСР (1961 1973 р.). 10-й чемпіон світу з шахів (1969-1972). Поступився першістю Фішеру.

16-а олімпіада з шахів. Тель Авів. Ізраїль. 1964р.

Машинний та овальний штемпеля.

16-а олімпіада з шахів відбулася у Тель-Авіві 2 – 25 листопада 1964 року за участю 50 країн.

Машинний штемпель. Беєр Шева. 1964 р. та овальний штемпель з марками. Тель-Авів 1964 року.

16-а олімпіада з шахів. Тель Авів. Ізраїль. 1964р.

Дебют Леоніда Штейна та остання олімпіада Ботвінника.

Ця Олімпіада у Варні (Болгарія стала дебютною для львівського гросмейстера Леоніда Штейна і останньою для Михайла Ботвінника.

Український конверт та персональна марка, присвячені 80-річчю Леоніда Штейна.

Југославський конверт першого дня 1995 р. із маркою присвяченою Михайлу Ботвіннику.

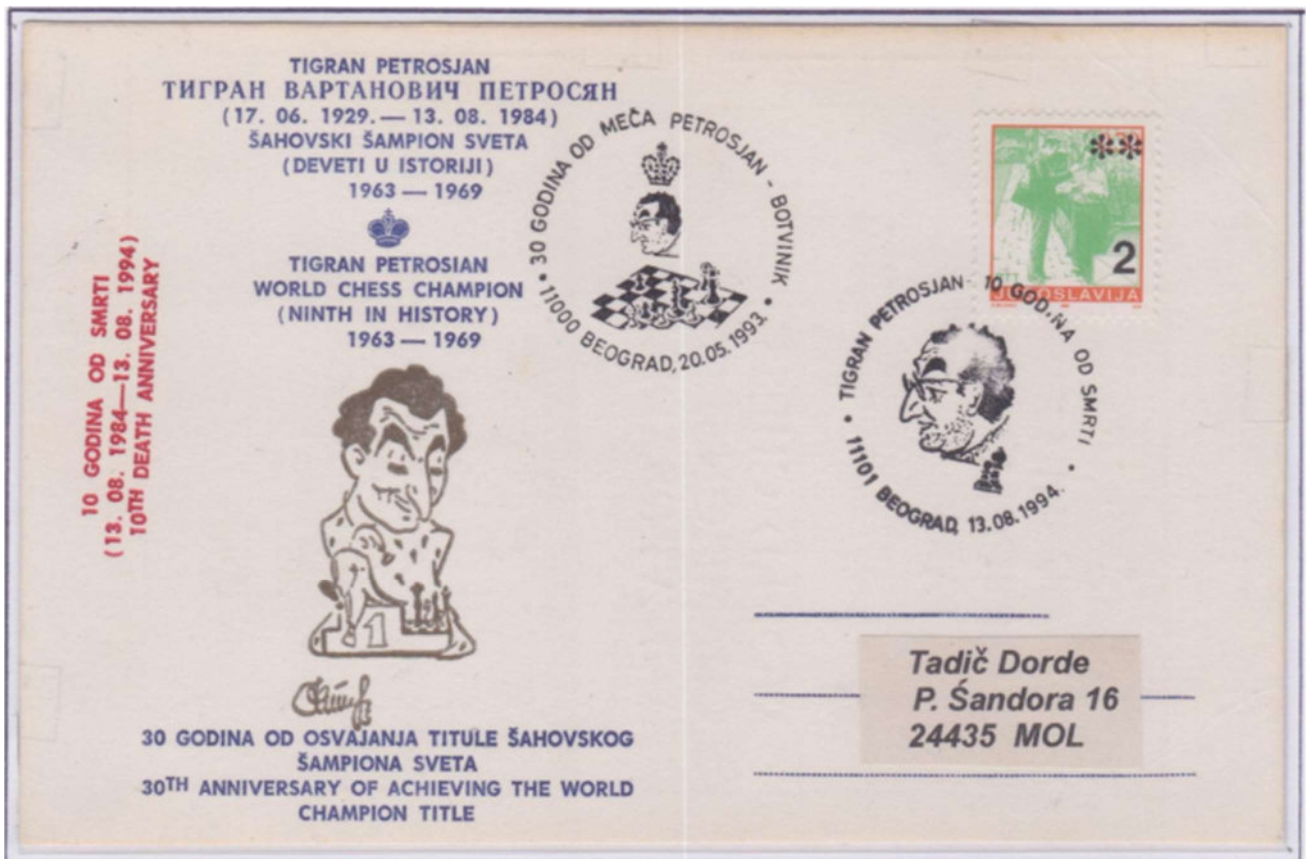
17-а олімпіада з шахів. Гавана. Куба. 1966р.

Гасіння філвиставки.

17-а олімпіада з шахів відбулася у Гавані з 23.10 до 20.11. 1966 року за участю 52 країн.

Пам'ятний лист, присвячений проведенню Філателістичної виставки в Гавані та спец, гасіння.

Югославська картка та гасіння, присвячені Тиграну Петросяну, який завоював на першій дошці золота медаль. Він і у командному заліку привів збірну СРСР до золотої медалі.

18-а олімпіада з шахів. Лугано. Швейцарія 1968р.

В.Смислов і М. Найдорф.

18-а олімпіада з шахів відбулася у Лугано з 17.Ю.по 07.11.1968 року за участю 53 країн. В. Смислов у складі країни переможниці показав найкращий свій результат на всіх олімпіадах 91.7%, правда грав він на запасній дощці. Старіючий М. Найдорф (Аргентина) показав свій найгірший результат за історію своєї участі на шахових олімпіадах - 50%.

Гасіння присвячене Василю Смислову на югославській картці.

Аргентинський конверт і гасіння присвячені 80-річчю М. Найдорфа.

19-а олімпіада з шахів. Зіген. ФРН. 1970р.

Конверт та гасіння шахової олімпіади.

19-та шахова олімпіада проходила з 5 по 27 вересня 1970 р. в містечку Зіген (Північний Рейн-Вестфалія, ФРН). Головний зал «Зігерландхалле», місце змагань, містив 2500 глядачів.

Конверт та гасіння 19-ї шахової олімпіади у Зігені, блок Гвінеї-Бісау, Петросян та Таль. Тигран Петросян брав участь у десяти шахових олімпіадах (1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974 і 1978) і завоював дев'ять разів золото в командних та шість разів у особистих змаганнях. 9-й чемпіон світу (1963 – 1969), заслужений майстер спорту (1960), чотириразовий чемпіон СРСР (1959, 1961, 1969, 1975 рр.)

Василь Смилов проводив свою восьму олімпіаду. Він був резервним шахістом і разом із командою завоював золоту медаль у збірній СРСР.

19-а олімпіада з шахів. Зіген. ФРН. 1970р.

Остання олімпіада для Боббі Фішера та Найдорфа.

19 шахова олімпіада проходила з 5 по 27 вересня 1970 року в містечку Зіген (Північний Рейн Вестфалія, ФРН). Це була остання олімпіада для Боббі Фішера (США) та аргентинця Найдорфа.

Югославське гасіння 1998 року присвячене 55-річчю від дня народження Роберта Фішера.

Аргентинська картка та гасіння 1995 року, присвячені 85-річчю від дня народження Найдорфа.

20-а олімпіада з шахів. Скоп'є Югославія 1972р.

Перша олімпіада Анатолія Карпова.

20 шахова олімпіада проходила з 18 вересня по 13 жовтня 1972 р. у Скоп'є (Македонія, Югославія). Збірна СРСР здобула чергову перемогу. У сб. СРСР дебютував Анатолій Карпов на першій резервній дошці та показав відмінний результат здобувши золото та в особистому заліку.

Югославський конверт 1972 року присвячений шаховій олімпіаді в Скоп'є (чоловічій та жіночій).

Блок Демократичної Республіки Конго 2006 присвячений Анатолію Карпову.

20-а олімпіада з шахів. Скоп'є Югославія 1972р.

Остання олімпіада Василя Смилова.

Столиця Македонії Скоп'є вперше в історії стала організатором одразу двох шахових олімпіад - XX чоловічої та V жіночої. У липні 1963 року місто перенесло сильний землетрус і був повністю зруйнований. За порівняно короткий термін (близько 10 років) Скоп'є відбудували майже заново за значної міжнародної допомоги - цей факт став символом міжнародної солідарності. За кількістю країн – учасниць XX Олімпіада стала рекордною – 63 команди.

За свою довгу шахову кар'єру 7-й чемпіон світу з шахів (1957- 1958) Василь Смилов, міжнародний гросмейстер (1950) та заслужений майстер спорту СРСР (1948), брав участь у дев'яти шахових олімпіадах (1952, 1954, 1956, 1958, 1960, 1964, 1968, 1970 та 1972 рр.), дев'ятиразовий чемпіон олімпіад у командному заліку та чотириразовий переможець у особистих змаганнях (1952, 1960, 1964 та 1968 рр.). Двічі був срібним та двічі бронзовим призером. Був чемпіон Радянського Союзу 1949 р.

Блок Того 2010 року. Василь Смилов (1921 – 2010).

Югославський картмаксимум, присвячений Василю Смилову.

21-а олімпіада з шахів. Ніцца. Франція 1974р.

Угорська серія марок на конвертах першого дня.

21шахова олімпіада проходила з 6 по 30 червня 1974 року у Франції, в місті Ніцца, була випущена марка та ККД. 1974 року Міжнародна шахова федерація відзначала свій 50-літній ювілей, до цієї події в Угорщині було випущено серію марок.

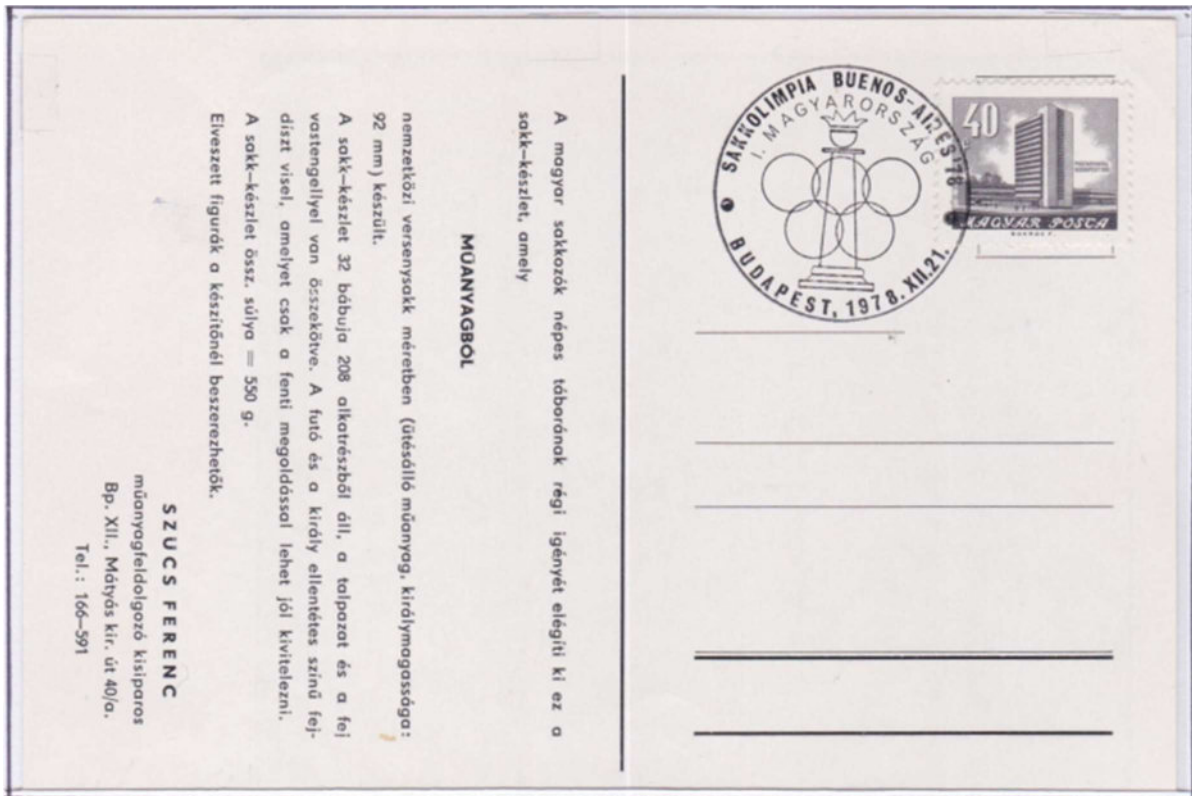

Два угорські конверти першого дня присвячені олімпіаді 1974 року.

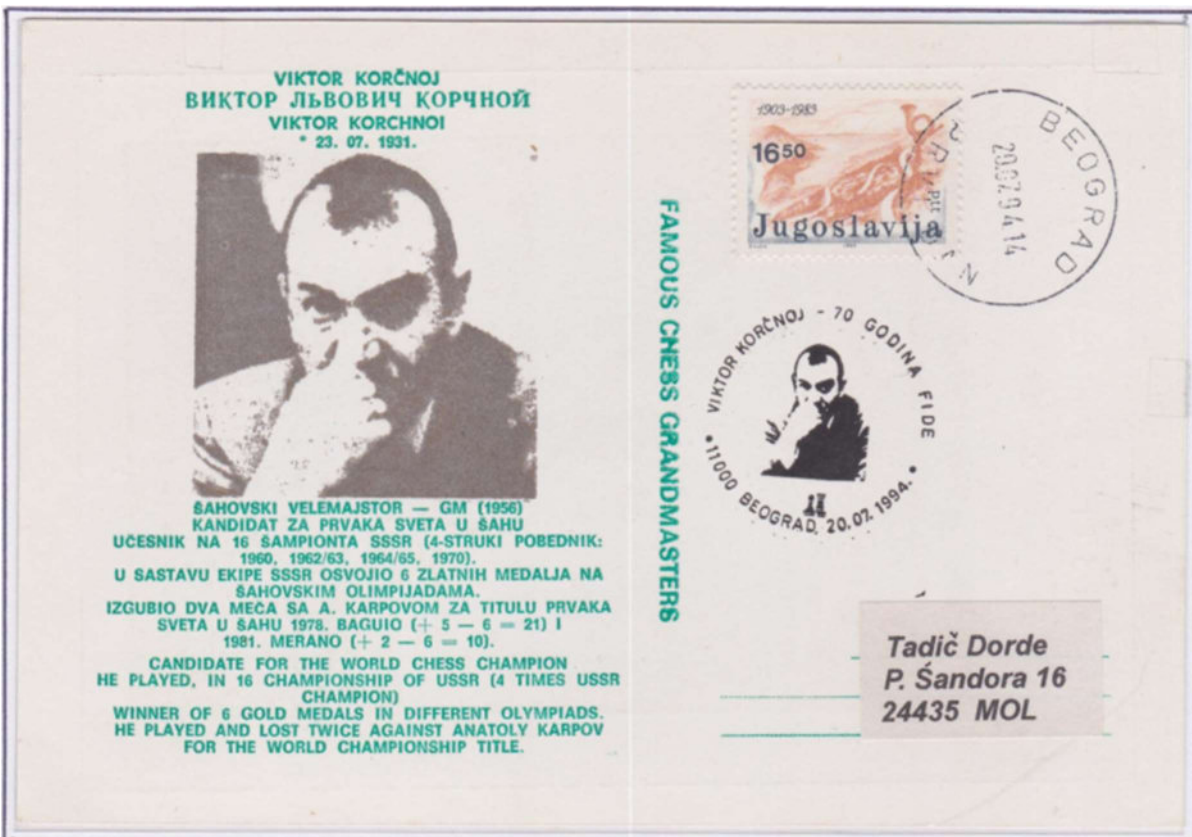
23-я олімпіада з шахів. Буенос-Айрес. Аргентина. 1978р.

Перемога збірної Угорщини та дебют В. Корчного за збірну Швейцарії.

23 шахова олімпіада проходила з 25 жовтня по 12 листопада 1978 року в столиці Аргентини, місто Буенос-Айрес. На цій олімпіаді за збірну Швейцарії дебютував Віктор Корчний.

Збірна Угорщини 1978 року, здобувши перемогу, перервала гегемонію Радянського Союзу.

Югославське гасіння 1994 року Віктор Корчний.

23-я олімпіада з шахів. Буенос-Айрес. Аргентина. 1978р.

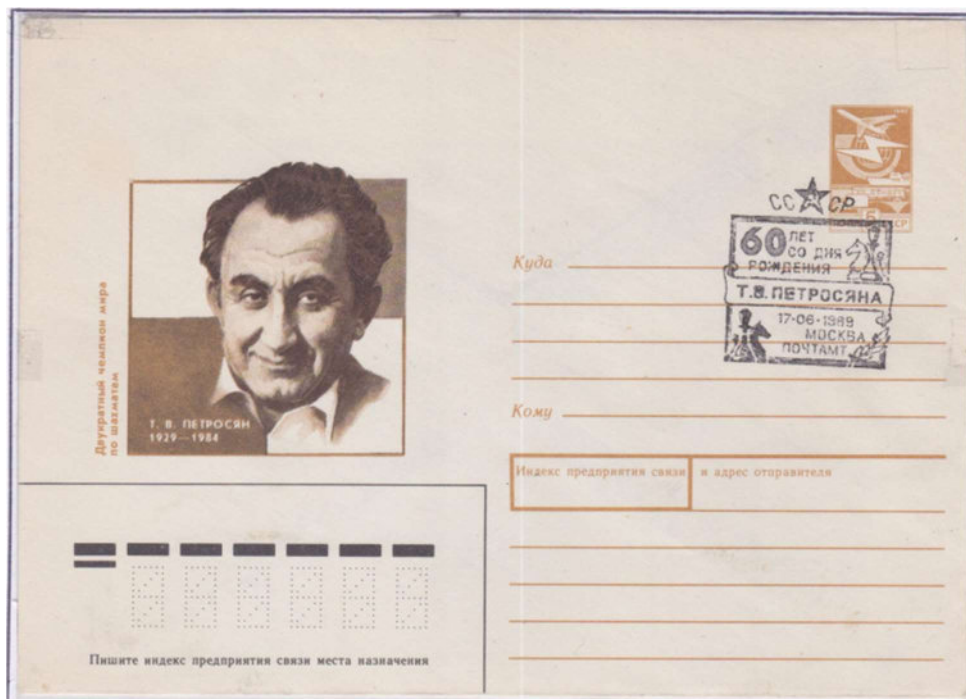
Остання олімпіада Тиграна Петросяна.

23 шахова олімпіада в Буенос-Айресі (Аргентина) стала останньою для славетного вірменського шахіста. Столиця Аргентини вдруге стала місцем проведення «турніру націй», після VIII Олімпіади. Наразі у розпорядженні шахістів були приміщення під трибунами відомого стадіону «Рівер Плейт», розташованого на околиці міста. У турнірі брало участь 66 команд, у тому числі дві аргентинські, оскільки на XXIII Олімпіаду приїхала непарна кількість команд. У Аргентинців не виступали гросмейстери Найдорфа, Панно, Кінтероса та Сангінетті.

З провідних команд не було лише Чехословаччини та НДР. Вперше ніхто з радянських шахістів не показав найкращого результату на своїй дошці. Крім СРСР також невдачі зіграли, показавши найгірші результати за всю історію Олімпіад: зб. Югославії (15 місце), раніше тільки один раз не була серед призерів на повоєнних Олімпіадах, і Аргентини (17 місце). Для Т. Петросяна це була 10-та та остання олімпіада.

Чемпіон світу Тигран Петросян на блоці Гвінеї-Бісау 2006 року.

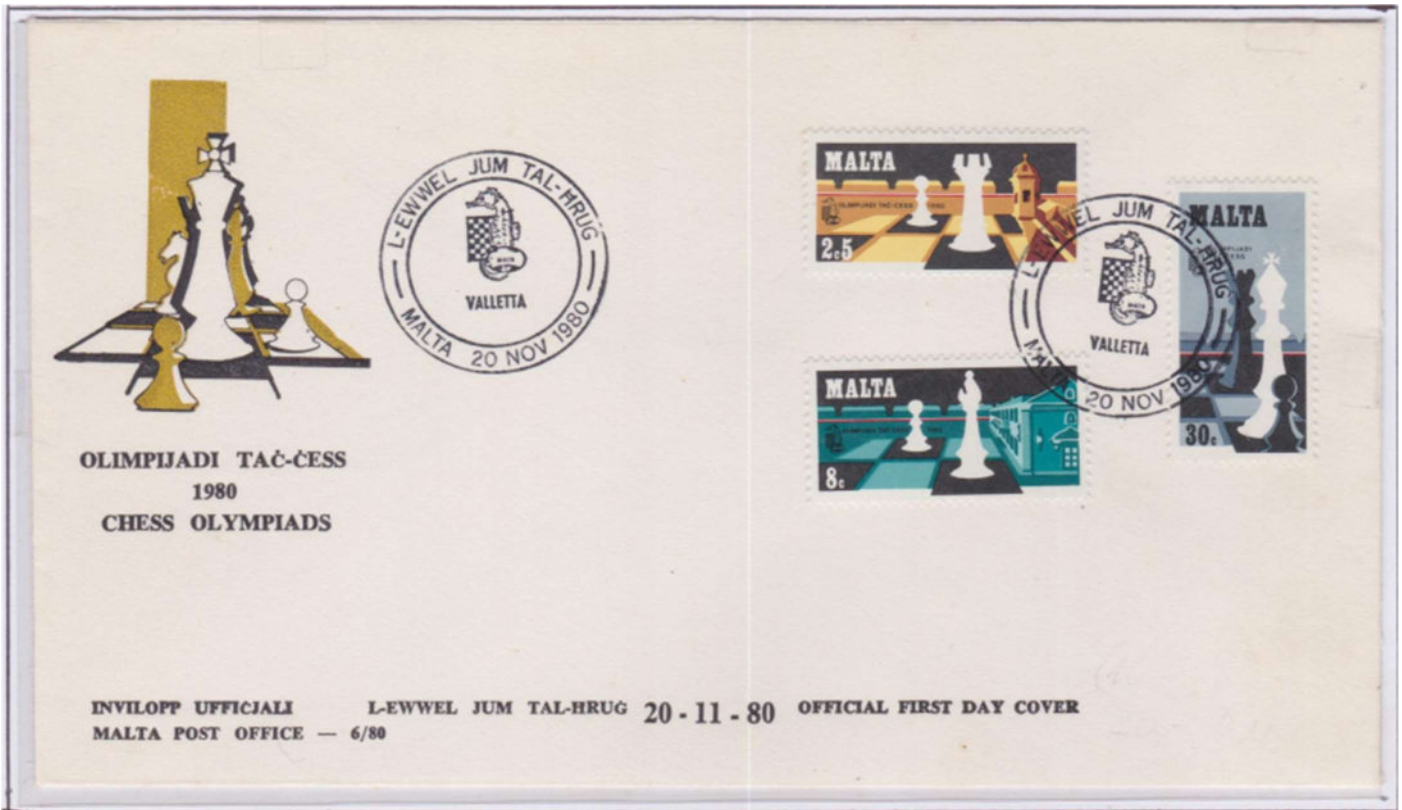

Конверт та гасіння СРСР 1989 року до 60-річчя Тиграна Петросяна.

24-а олімпіада з шахів. Валлетта. Мальта. 1980р.

Конверт першого дня Мальти та гасіння Аргентини.

24 шахова олімпіада проходила з 20 листопада по 6 грудня 1980 року у столиці Мальти, у місті Валлетта.

Мальтійський конверт першого дня із марками шахової Олімпіади.

Аргентинський конверт 1980 року та гасіння присвячені Олімпіаді на Мальті.

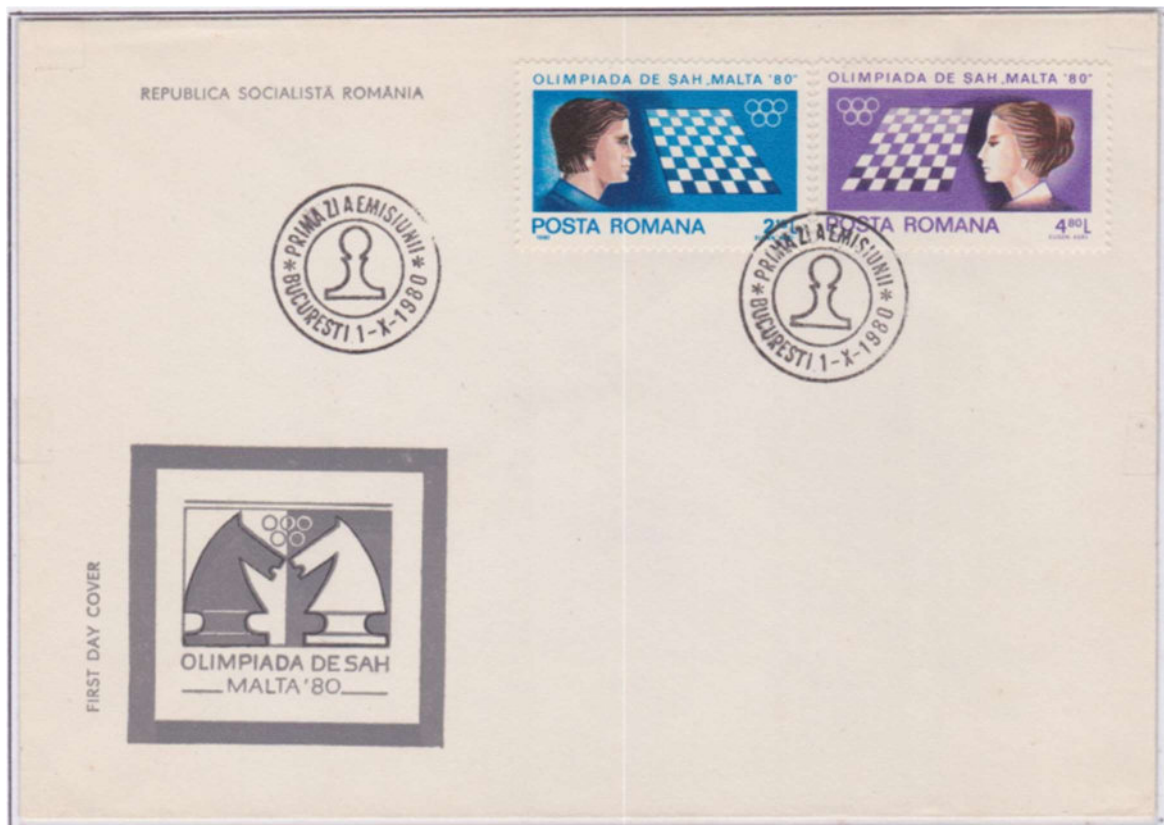
24-а олімпіада з шахів. Валлетта. Мальта. 1980р.

Конверт першого дня пошти Румунії.

Змагання проводились у Середземноморському конференц-залі, модернізованому будинку, раніше госпіталі лицарів Мальтійського ордену.

Румунський конверт першого дня з марками шахової Олімпіади.

Румунський конверт першого дня з марками шахової Олімпіади.

24-а олімпіада з шахів. Валлетта. Мальта. 1980р.

Дебют Каспарова.

Головним лідером турніру була збірна СРСР. Високо оцінювалися шанси угорців, володарів золотих нагород Олімпіади-78 у Буенос-Айресі. На третє місце претендували югослави та англійці – бронзові призери чемпіонату Європи 1980 року. В результаті збірна СРСР стала першою, зб. Угорщини-другою і Югославія-третьою.

Румунський конверт з машинним гасінням шахової Олімпіади.

Блок Демократичної республіки Конго присвячений Каспарову.

25-а олімпіада з шахів. Люцерн. Швейцарія 1982р.

Гасіння шахової Олімпіади. Михайло Таль.

Спеціальний штемпель Олімпіади. 1982 рік. Швейцарія

Югославський конверт першого дня та марка 1995 року, присвячені Михайлу Талю.

26-а та 27-а олімпіади. Салоніки, Греція. 1984 р. та Дубай, ОАЕ, 1986р.

Конверти та гасіння шахових Олімпіад.

26-а шахова олімпіада проходила з 18 листопада по 5 грудня 1984 року у Греції, місті Салоніки У змаганнях взяли участь 88 команд (Греція була представлена двома командами). Місця призерів розподілилися так:1. СРСР, 2.Англія, 3.США. 27-а шахова олімпіада тривала з 14 листопада по 2 грудня 1986 року в Об'єднаних Арабських Еміратах. Призери:1. СРСР, 2.Англія, 3.США.

Грецькі конверт та гасіння 1984 року, присвячені олімпіаді.

Олімпійські конверт, марки та гасіння. Дубай. ОАЕ. 1986 рік.

28-а олімпіада з шахів. Салоніки. Греція. 1988р.

Конверти та гасіння шахової Олімпіади.

28 шахова олімпіада проходила з 12 по 30 листопада 1988 року у Греції, у місті, яке вже приймав шахову Олімпіаду-1984 - Салоніки. У змаганнях взяли участь 107 команд (Греція була представлена двома командами. Команда Чилі вибула після першого туру).

Грецькі конверт та гасіння присвячені 28 олімпіаді.

Грецькі конверт та гасіння присвячені 28 олімпіаді та 59 конгресу ФІДЕ.

28-а олімпіада з шахів. Салоніки. Греція. 1988р.

Переможці шахової Олімпіади: жінки-зб. Угорщина, чоловіки-зб. СРСР.

13 жіноча шахова олімпіада проходила в рамках 28 шахової олімпіади, що проходила 12 - 30 листопада 1988 р. у грецькому місті Салоніки. У змаганнях взяли участь 56 команд (Греція була представлена двома командами, збірна Чилі не прибула на турнір. Перемогла збірна Угорщини у складі трьох сестер Полгар: Юдіт, Жужі, Софії та Мадл, призерами стали збірні СРСР та Югославії. Турнір проводився за швейцарською системою (19 гросмейстерів та 43 міжнародних майстра).

Угорський конверт присвячений перемозі угорській жіночій команді.

У змаганнях чоловічих збірних перемогу отримала збірна Радянського Союзу до складі Каспарова, Карпова, Юсупова, Білявського, Ельвеста та Іванчука. На першій дошці збірну СРСР представляв Гарі Каспаров, який показав чудовий результат і завоював золоті медалі у командному та особистому заліку. Ця олімпіада була єдиною за збірну СРСР у кар'єрі Ельвеста, який згодом неодноразово виступав за збірну Естонії в 1994 році завоював бронзу в особисту першість. Для Іванчука то була дебютна олімпіада за збірну СРСР.

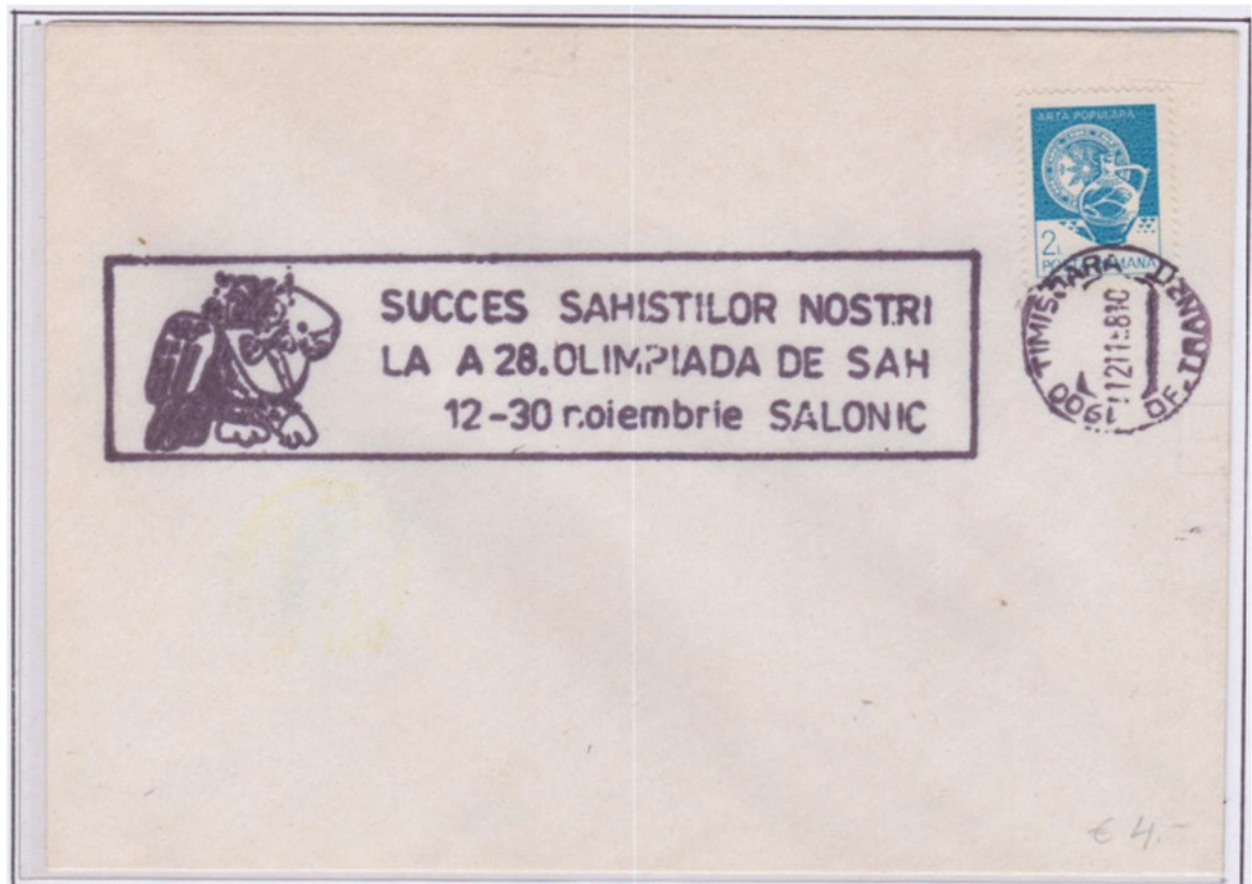
Блок Коморських островів присвячений Гарі Каспарову та Анатолію Карпову.

28-а олімпіада з шахів. Салоніки. Греція. 1988р.

Румунське та угорське гасіння присвячені шаховій Олімпіаді.

Угорський конверт та гасіння присвячені 28 олімпіаді.

Румунське гасіння присвячені 28 олімпіаді.

29-а олімпіада з шахів. Новий Сад. Югославія. 1990р.

Номерні конверти та гасіння у день відкриття турніру.

У турнірі взяло участь 636 шахістів, серед яких 103 гросмейстери та 121 міжнародний. майстер. Було зіграно 3020 партій (21гри було скасовано) за швейцарською системою в 14 турів.

Югославський блок 1990 року на номерному конверті та гасіння у день відкриття.

Югославська серія 1990 року на номерному конверті та гасіння у день відкриття.

29-а олімпіада з шахів. Новий Сад. Югославія. 1990р.

Марки та блок на конвертах першого дня.

29-а шахова олімпіада проходила з 16 листопада по 4 грудня 1990 року в Югославії, в місті Нові Сад. У змаганнях взяли участь 108 команд (Югославія була представлена трьома командами).

Югославський блок 1990 року на конверті першого дня.

Серія югославських марок 1990 присвячена Олімпіаді в Нові Саді.

29-а олімпіада з шахів. Новий Сад. Югославія. 1990р.

Кінець епохи СРСР.

Василь Іванчук очолював збірну СРСР на 29-й шаховій олімпіаді у югославському місті Нові Сад. Це був останній тріумфальний виступ шахіста у складі команди Радянського Союзу.

Український конверт 2019 року до 50-річчя Василя Іванчука.

Югославський блок із полями 1990 року на конверті першого дня.

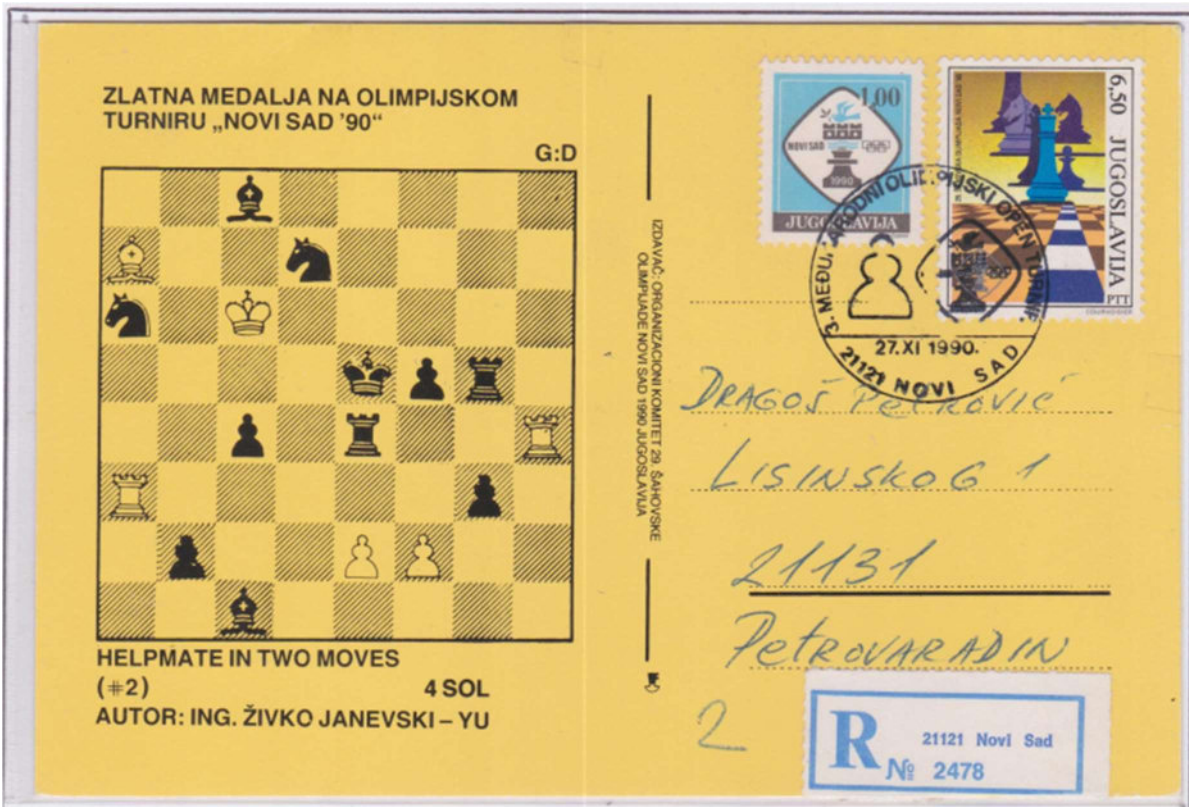
29-а олімпіада з шахів. Новий Сад. Югославія. 1990р.

Міжнародні олімпійські опен – турніри.

Перед турніром та під час олімпіади було проведено кілька опен-турнірів.

Югославське гасіння 1990 року. Перший міжнародний опен-турнір.

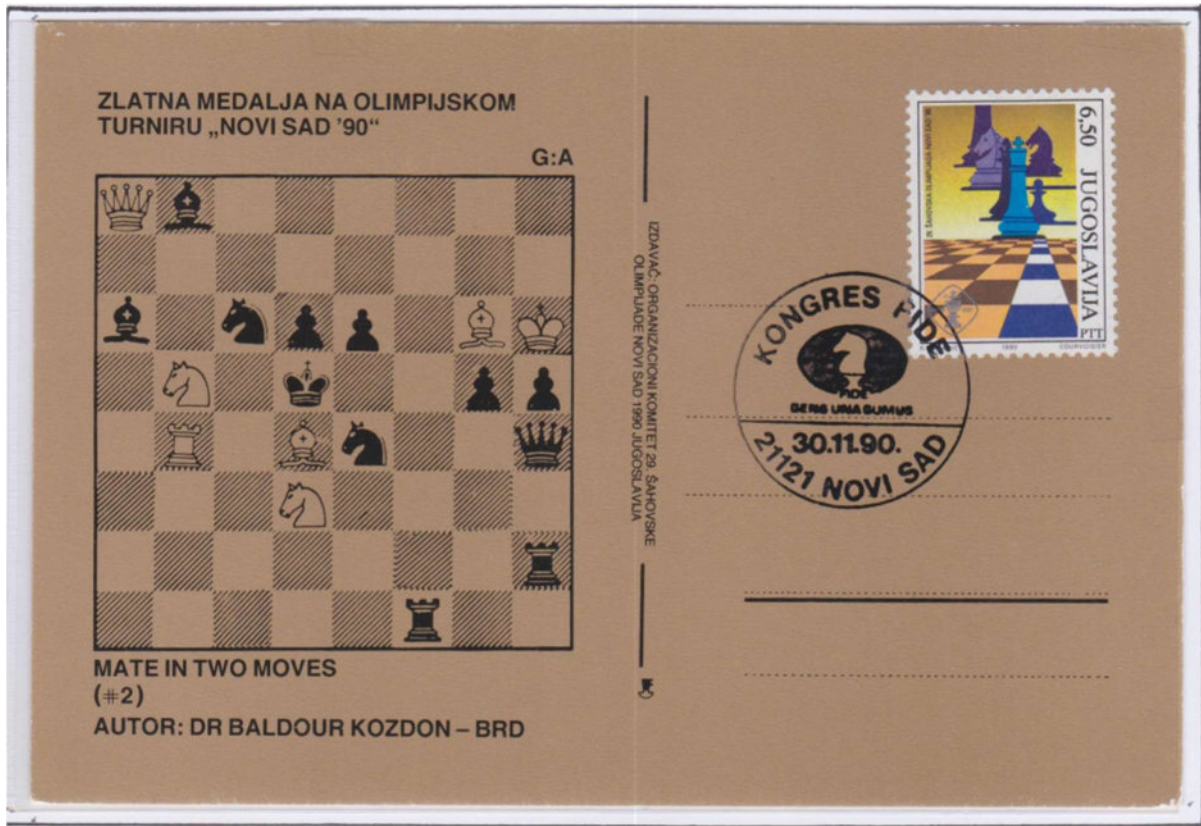

Югославське гасіння 1990 року. Третій Міжнародний опен-турнір.

29-а олімпіада з шахів. Новий Сад. Югославія. 1990р.

Конгрес ФІДЕ та нагородження переможців.

Під час Олімпіади відбувся черговий конгрес ФІДЕ. 4 грудня відбулося нагородження переможців. У чоловіків переможцями стали: 1.СРСР, 2.США, 3.Англія. У жінок: 1.Угорщина, 2.СРСР, 3.Китай

Югославське гасіння, присвячене черговому конгресу ФІДЕ.

Югославське гасіння 1990 року, у день нагородження переможців.

29-а олімпіада з шахів. Новий Сад. Югославія. 1990р.

Угорське гасіння та югославське рекламне гасіння.

Жіноча угорська збірна з шахів вдруге поспіль здобула перемогу на шахівниці олімпіаді, зусиллями трьох сестер Полгар.

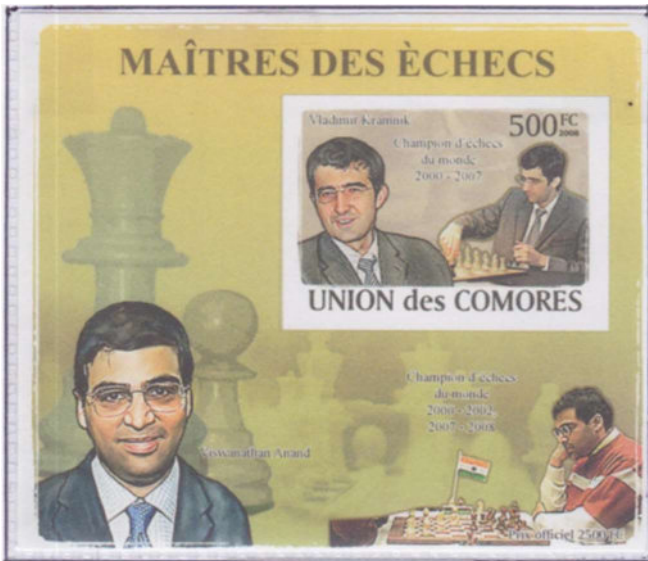
Угорське гасіння 1990 року, присвячене чоловічій та жіночій олімпіадам.

Югославське рекламне, машинне гасіння 1990 року. Реклама Олімпіади шістьма мовами.

30-а олімпіада з шахів. Маніла. Філіппіни. 1992р.

Крамник та Ананд. Конверт Румунії.

Це була перша шахова олімпіада після розпаду Радянського Союзу та в ній взяли участь багато нових держав, які утворилися з колишніх союзних республік. Перемогу на олімпіаді здобула збірна Росії у складі: Каспаров, Халіфман, Долматов, Дреев, Крамник та Вишманавін. Друге та третє місце посіли також колишні республіки СРСР – Узбекистан та Вірменія. Вперше в олімпіаді брала участь і збірна України, виступивши не дуже вдало посівши дев'яте місце. У складі України виступали: Іванчук, Білявський, Романишин, Ейнгорн, Новіков та Міхальчишин. У жінок перше місце виборола збірна Грузії, другою була збірна України.

У збірній Росії на першій запасній дошці чудово дебютував Володимир Крамник, що показав найкращий результат серед усіх учасників набравши 8,5 очок з 9 можливих, завоювавши золото в командному та особистому заліку. Крамник на блоках Коморських островів та Гвінеї Біссау. Ананд виступав за збірну Індії.

Румунський конверт, присвячений шаховій Олімпіаді в Манілі.

30-а олімпіада з шахів. Маніла. Філіппіни. 1992р.

Конверти Румунії.

30-та шахова олімпіада проходила 7 – 20 червня 1992 року у столиці Філіппін, місті Маніла.

Румунські конверти, марки, блок та гасіння першого дня, присвячені відкриттю Олімпіади.

30-а олімпіада з шахів. Маніла. Філіппіни. 1992р.

Конверти Угорщини та Югославії.

У змаганнях взяли участь 102 команди (Філіппіни були представлені трьома командами); команди Кенії та Емену вибули після третього туру).

Угорський конверт присвячений шаховій Олімпіаді.

Югославське гасіння присвячене Олімпіаді.

31-а олімпіада з шахів. Москва. Росія. 1994р.

Чорне та червоне гасіння Олімпіади.

31-ша шахова олімпіада проходила з 30 листопада по 17 грудня 1994 року в Росії, в місті Москва.

Російський конверт із чорним гасінням, присвячений шаховій Олімпіаді.

Російський конверт із червоним гасінням. Московська Олімпіада.

Шаховий Олімп.

31-а олімпіада з шахів. Москва. Росія. 1994р.

31-а Шахова Олімпіада. Москва, Росія. 1994 р. 31-а шахова олімпіада проходила з 30 листопада по 17 грудня 1994 року в Росії, у місті Москва, готель Космос. У змаганнях взяли участь 124 команди (Росія була представлена 2-ма командами). Призові місця: 1. Росія, 2. Боснія та Герцеговина, 3. Росія-2.

Конверти з поштовими штемпелями 30.11.1994 р.(день відкриття) та 10.12.1994 р. та спеціальним штемпелем Олімпіади.

31-а олімпіада з шахів. Москва. Росія. 1994р.

Дебют Топалова на олімпіадах Гасіння Угорщини та Югославії.

Найвищий рейтинг на Олімпіаді був у Веселіна Топалова - 2781. 6 грудня 1994 року на 31-ій шаховій Олімпіаді в Москві перемагає чемпіона світу Гаррі Каспарова і стає членом символічного клубу Михайла Чигоріна.

Югославське гасіння, присвячене шаховій Олімпіаді та болгарський блок із зображенням Веселіна Топалова.

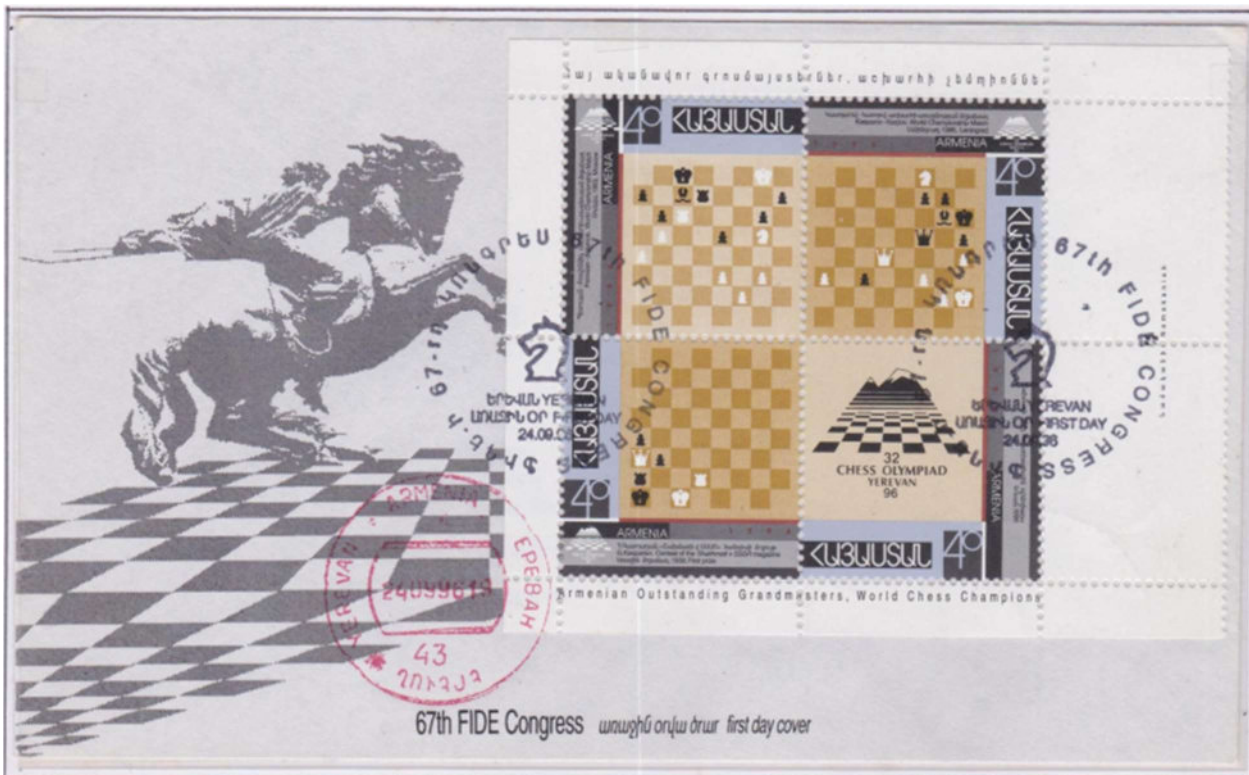

Угорський конверт із гасінням московської Олімпіади.

32-а олімпіада з шахів. Єреван. Вірменія. 1996р.

67-й конгрес ФІДЕ під час проведення Шахової Олімпіади.

32-а шахова олімпіада проходила з 15. 09. до 2.10.1996 року в столиці Вірменії Єревані.

Конверти та гасіння присвячені 67-му конгресу ФІДЕ. Блок з буклету, що пройшов пошту.

33-я олімпіада з шахів. Еліста. Росія. 1998р.

Румунські конверти та гасіння (фіолетове та чорне).

33-та шахова олімпіада проходила з 26 вересня по 13 жовтня 1998 року в Росії, місті Еліста. У змаганнях взяли участь 110 команд (Росія була представлена чотирма командами).

Румунські конверти та гасіння (фіолетове та чорне), присвячені олімпіаді в Елісті.

34-а олімпіада з шахів. Стамбул. Туреччина. 2000р.

Румунська та югославська конверти та гасіння.

34-та шахова олімпіада проходила з 28 жовтня по 12 листопада 2000 року в турецькому місті Стамбул. У змаганнях взяли участь 126 команд (Туреччина була представлена двома командами). Команди Нікарагуа, Мавританії та Джибуті вибули).

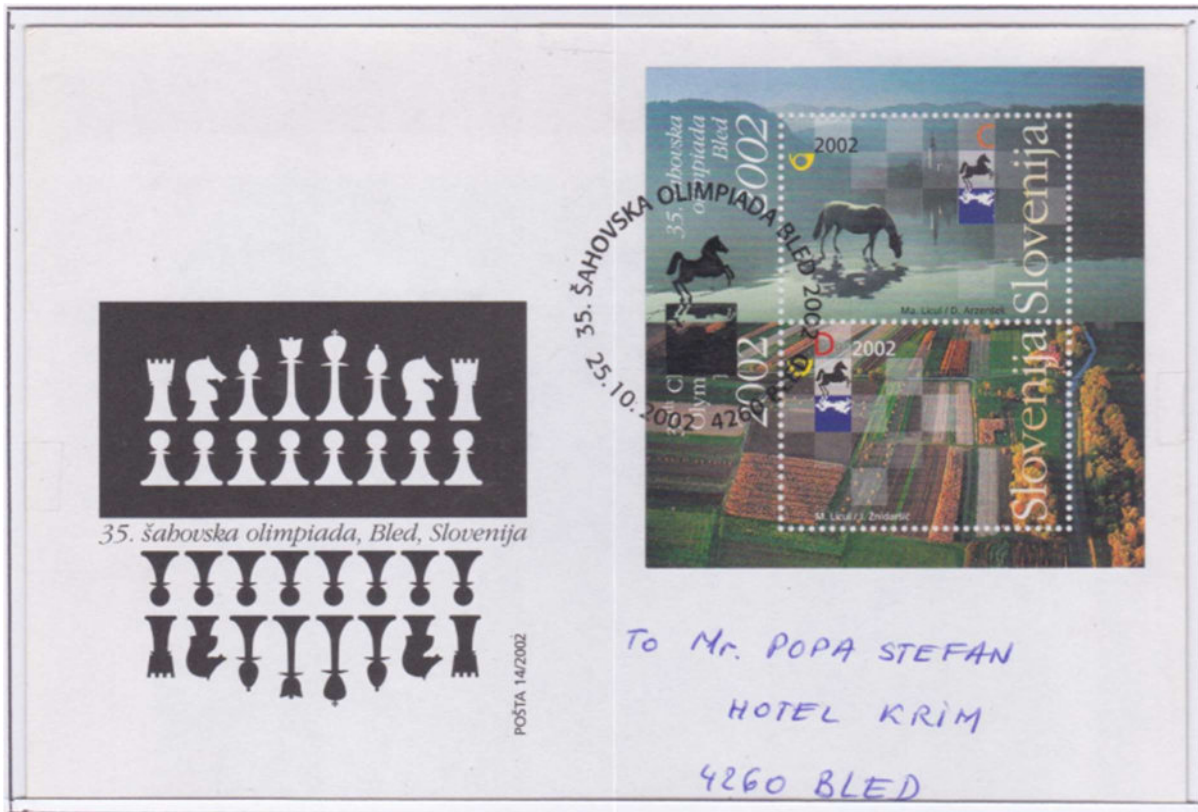

Румунський та югославський конверти та гасіння присвячені олімпіаді в Стамбулі.

35-а олімпіада з шахів. Блед. Словенія. 2002р.

Словенський та румунський конверти та гасіння, присвячені олімпіаді.

35-та шахова олімпіада проходила з 25 жовтня по 11 листопада 2002 року в місті Блед (Словенія). У турнірі брали участь 136 чоловічих та 92 жіночих команди.

Словенський конверт, блок і гасіння присвячені Олімпіаді.

Румунський конверт і гасіння присвячені олімпіаді в Бледі.

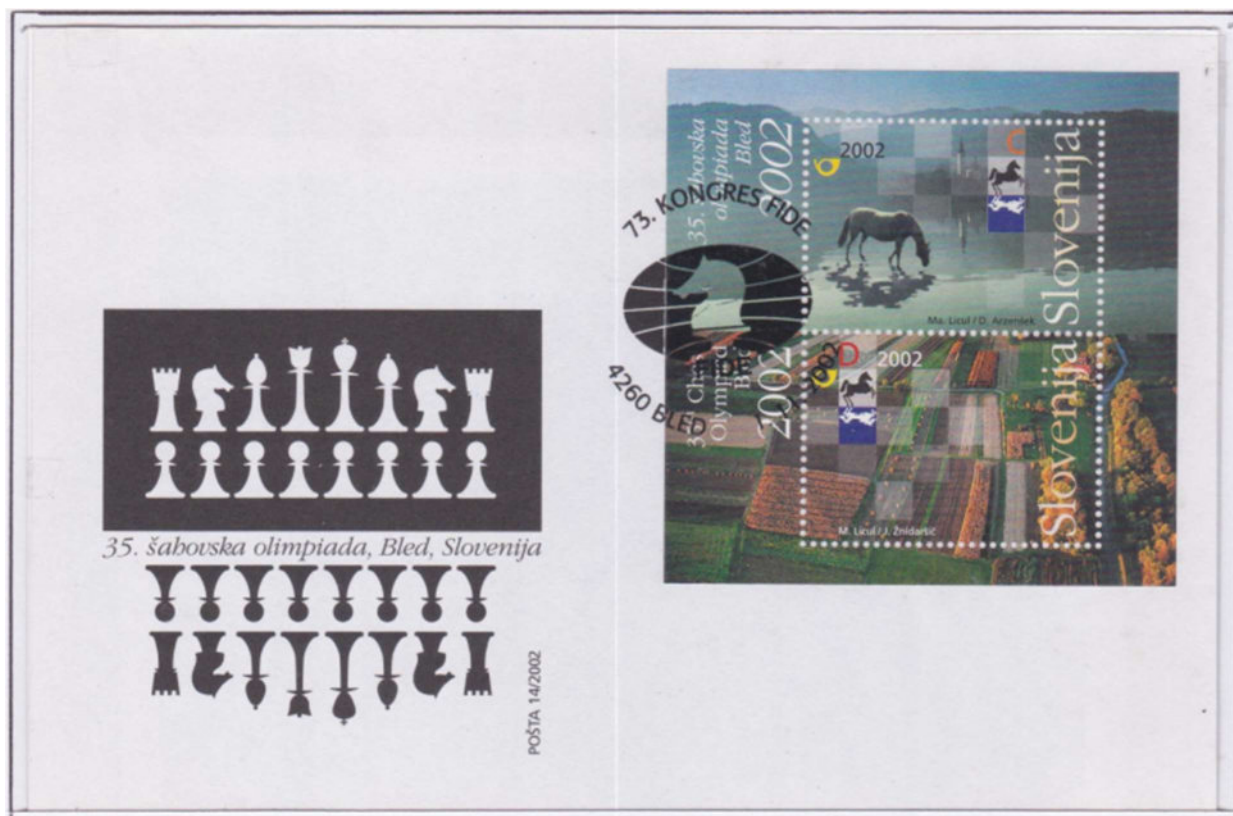
35-а олімпіада з шахів. Блед. Словенія. 2002р.

73-й конгрес ФІДЕ. Словенські конверти, блок та гасіння.

Під час 35-ї шахової олімпіади проходив 73-й конгрес ФІДЕ. Призери на Олімпіаді розподілилися так: Чоловічий турнір: 1. Росія, 2. Угорщина, 3. Вірменія. Жіночий турнір: 1. Китай, 2. Росія, 3. Польща.

Словенський конверт першого дня, блок та гасіння присвячені Олімпіаді.

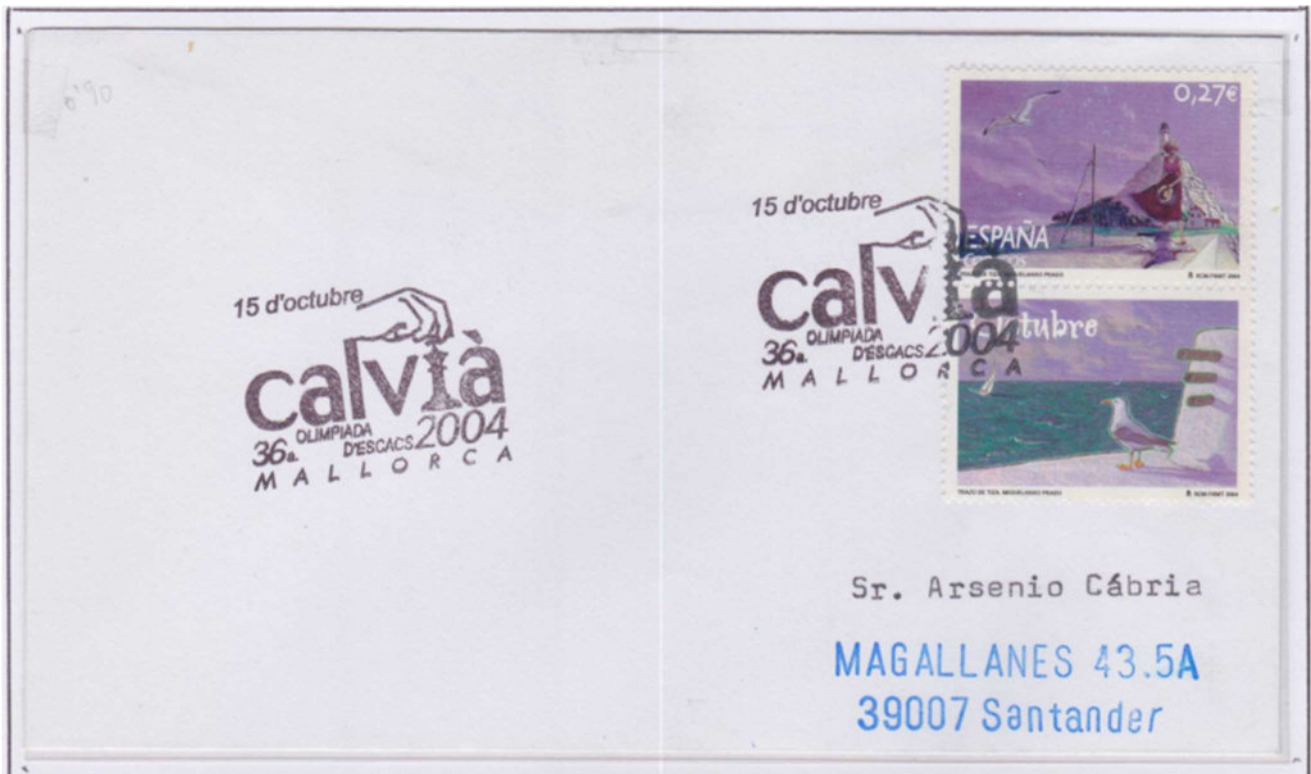

Словенський конверт та гасіння присвячені 73-му конгресу ФІДЕ.

36-а олімпіада з шахів. Кальвія. Іспанія 2004р.

Іспанське та румунське гасіння. Перемога збірної України.

36-а шахова олімпіада проходила у місті Кальвія (Іспанія), з 14 жовтня по 31 жовтня 2004 року. Участь в олімпіаді взяло 130 (чоловічих) команд. Перемогу здобула збірна України.

Іспанське гасіння присвячене Олімпіаді.

Румунська картка та гасіння присвячені Олімпіаді в Кальвії.